

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
____-umumiy o'rta ta'lim maktabi
boshlang'ich sinf o'qituvchisi

_____ning
2025-2026-o'quv yili 2-sinf
matematika fanidan IV chorak uchun

DARS

ISHLANMALARI

DIQQAT

Unutmang!!! Ushbu hujjat sizga hech kimga tarqatmaslik sharti bilan **OMONAT** qilib berildi. Agar ushbu hujjat sizga boshqalar orqali kelib qolgan bo'lsa ham **OMONAT** hisoblanadi.

Ushbu **OMONAT**ni faqat o'zingiz uchun foydalaning. Hech kimga bermang, hattoki eng yaqin insoninggizga ham.

Tijoriy maqsadda foydalanmang.
Internet va Veb-sayitlarga joylamang.
Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Telegram orqali admin **Nabiyev Zokirjon**
bilan bog'lanish **90-530-68-66** yoki **Nza456**

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1.	Ko‘paytirish xossalari	1		
2.	Ko‘paytirish xossalari	1		
3.	Nolning xossalari	1		
4.	1 ga ko‘paytirish, 1 ga bo‘lish	1		
5.	Ikki amalli ifodalar	1		
6.	Amallarning bajarish tartibi	1		
7.	Amallarning bajarish tartibi	1		
8.	Amallarning bajarish tartibi	1		
9.	Amallarning bajarish tartibi	1		
10.	Tenglamalar	1		
11.	Tenglamalar	1		
12.	Tenglamalar	1		
13.	Tenglamalar	1		
14.	8-nazorat ishi	1		
15.	Xatolar ustida ishlash	1		
16.	10 ga va 100 ga ko‘paytirish hamda bo‘lish	1		
17.	10 ga va 100 ga ko‘paytirish hamda bo‘lish	1		
18.	Ming	1		
19.	Kilometr	1		
20.	Yaxlit sonlarni ko‘paytirish	1		
21.	Yaxlit sonlarni ko‘paytirish	1		

22.	Yaxlit sonlarni bo'lish	1		
23.	Yaxlit sonlarni bo'lish	1		
24.	Yig'indini songa ko'paytirish	1		
25.	Ko'paytirishning taqsimot	1		
26.	Ko'paytirishning taqsimot xossasi	1		
27.	Ikki xonali sonni bir xonali songa ko'paytirish	1		
28.	Ikki xonali sonni bir xonali songa	1		
29.	Hajmli shakllar	1		
30.	Shakllarning hajmi	1		
31.	Aylana va doira	1		
32.	Aylana va doira	1		
33.	9-nazorat ishi	1		
34.	Xatolar ustida ishlash	1		
35.	Takrorlash	1		
36.	Takrorlash	1		
37.	Takrorlash	1		
38.	Yakuniy nazorat ishi	1		
39.	Xatolar ustida ishlash	1		
40.	Takrorlash	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ko'paytirish xossalari

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalari o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
mehmondo'stlik.

Ko'paytuvchi, ko'paytma.

1. Rasmda nechta anor va olma tasvirlangan? Ifoda tuzing. Ularda qanday umumiylik bor? Ular nimasi bilan farq qiladi?

Ko'paytirishning o'rin almashtirish xossasi

Ko'paytuvchilarning o'rinlari almashinishi bilan natija o'zgarmaydi.

$$a \cdot b = b \cdot a$$

2. Qulay usul bilan hisoblang. Ko'paytirishning o'rin almashtirish xossasidan foydalaning.

$$3 \cdot 60$$

$$2 \cdot 80$$

$$6 \cdot 10$$

$$70 \cdot 3$$

$$3 \cdot 40$$

3. Bir to'plamda 6 ta finjon bor. Bir qutida 5 ta finjonlar to'plami bor. Ikkita qutida jami nechta finjon boladi?

4. Navro'z munosabati bilan mahallada bayram dasturxoni yozildi.

a) Bitta stolga nechta likopcha qo'yilgan? 5 ta stolga nechta likopcha qo'yilgan? $(2 \cdot 4) \cdot 5$ ifoda nimani anglatadi?

b) 5 ta stolga nechta yashil likopcha qo'yilgan? 5 ta stolga nechta ko'k likopcha qo'yilgan? $2 \cdot (4 \cdot 5)$ ifoda nimani anglatadi?

Namuna: $(7 \cdot 2) \cdot 5 = 7 \cdot (2 \cdot 5) = 7 \cdot 10 = 70$

$$(6 \cdot 2) \cdot 5$$

$$5 \cdot (8 \cdot 2)$$

$$(4 \cdot 5) \cdot 2$$

$$5 \cdot (2 \cdot 7)$$

6. Har bir stolda:

4 likopcha yeryong'oq

2 likopcha bodom

4 likopcha yong'oq

? xandonpista

3 ta stol,

42 ta likopcha

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Tenglamalar tuzing va ularni yeching.

a) x sonini 3 ga bo'lishdi va 9 ga ega bolishdi.

b) y sonini 9 ga ko'paytirishdi va 54 ga ega bolishdi.

d) z sonini 23 va 14 sonlari yig'indisiga qo'shishdi va

51 ga ega bolishdi.

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ko'paytirish xossalari

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalari o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

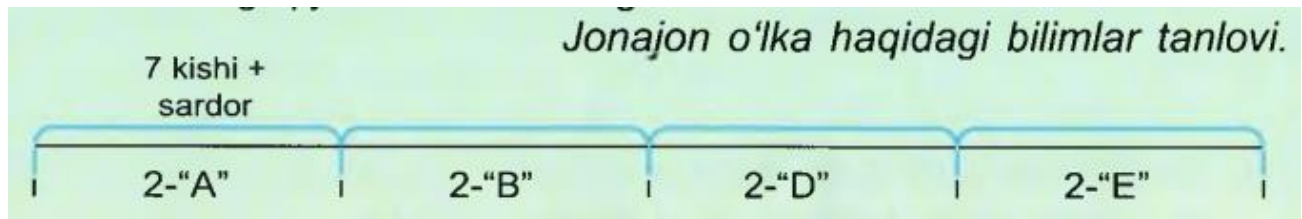
1. Amir Temur muzeyiga
boshlang'ich sinf o'quvchilari uch guruhga bo'linib borishdi. Har bir guruh uchun 5 ta avtobus keldi, har bir avtobusga ikkitadan sinf joylashdi. Muzeyga nechta sinf borgan?

2. Ko'paytirishning ma'lum xossaligidan foydalanib hisoblang.

$2 \cdot 4 \cdot 5$	$5 \cdot 2 \cdot 4$	$2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 5$	$3 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 2$
$3 \cdot 3 \cdot 2$	$4 \cdot 6 \cdot 2$	$3 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 2$	$5 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 4$

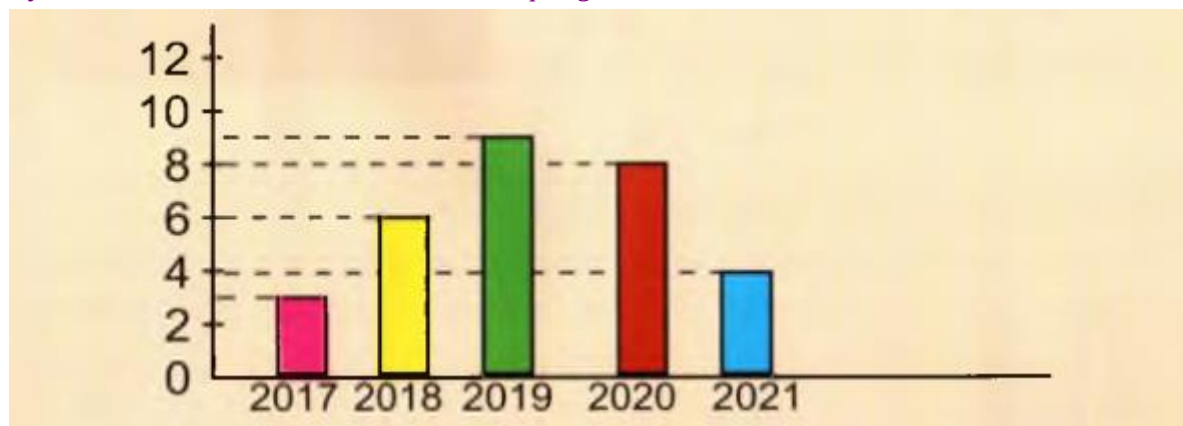
3. Sxema bo'yicha masala tuzing. Unga doir ifoda tuzing va ifodaning qiymatini hisoblang.

Har bir jamoada teng miqdorda ishtirokchi bor. Tanlovda necha nafar ishtirokchi qatnashgan?

4. Diagrammada 5 yil ichida tumanda nechta yangi bino qurilganligi ko'rsatilgan. Savollarga javob bering:

1. Qaysi yili hammasidan ko'p bino qurilgan?
2. 2018-yilda nechta bino qurilgan?
3. 5 yil ichida hammasi bo'lib nechta bino qurilgan?

5. Mos ifodani tanlang.

Kinoteatrda a nafar o'g'il bola va b nafar qiz bola 3 ta qatorni to'liq band qilishdi. Har bir qatorda necha nafar bola o'tirgan?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: "O'lkamiz madaniyati" mavzusida o'tkazilgan tanlovda uchta jamoa ishtirok etdi. Birinchi jamoa 16 ta, ikkinchi jamoa birinchiga nisbatan 1 ta kam, uchinchi jamoa esa ikkinchiga nisbatan uch marta kam tarixiy yodgorliklar nomini ayta oldi. O'quvchilar hammasi bo'lib nechta tarixiy yodgorliklar nomini ayta olganlar? Siz O'zbekistonning tarixiy yodgorliklari nomini ayta olasizmi?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Nolning xossalari

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalari o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalarini va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Masalalarga doir ifodalar tuzing.

a) Buxoro bug'ularini saqlab qolish uchun qo'riqxonada uchta qo'ra qurilgan. Ularning har birida 6 kishi ishlaydi. Qo'ralarda hammasi bo'lib necha kishi ishlaydi?

b) Uchta qo'raning har birida 5 tadan bug'u bolasi dunyoga keldi. Qo'riqxonada hammasi bo'lib necha bug'u bolasi dunyoga kelgan?

d) Qo'ralarning birortasida ham kasal jonivorlar yo'q. Qo'ralarda hammasi bo'lib necha kasal jonivor bor?

2. Ko'paytirish nimani anglatishini yodga oling. Hisoblang va xulosa chiqaring.

$$0 \cdot 3$$

$$0 \cdot 5$$

$$7 \cdot 0$$

$$6 \cdot 0$$

Istalgan sonni nolga ko'paytirganda, nol hosil bo'ladi.

$$a \cdot 0 = 0 \cdot a = 0$$

3. Sanjar, Mahmud va Karim olma terib, ularni teng bo'lib olishni xohlashdi. Agar ular 18 ta olma tergan bo'lsalar, har bir bolaga nechtdan olma tegadi? $0 : 3$ ifoda nimani anglatishi mumkinligini tushuntiring.

4. O'zingiz masala tuzing va uni ifodalar bilan yeching.

$$0 : 4$$

$$0 \cdot 5$$

$$7 \cdot 0$$

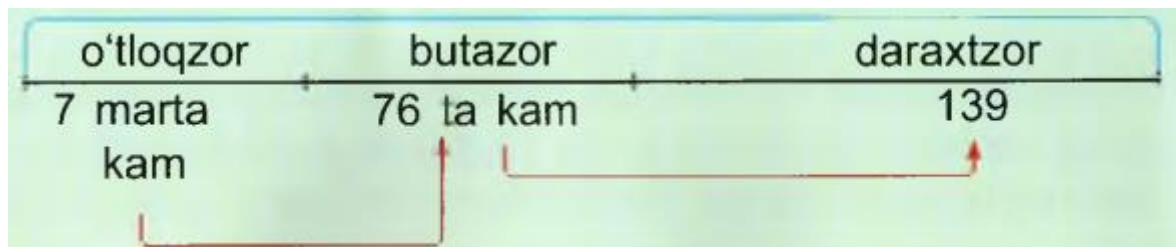
5. Buxoro bug'ulari qo'riqxonasiga 50 qop jelud keltirildi. Ertalab bug'ularga 5 qop, kechqurun ham shuncha jelud berildi. Agar har kuni bir xil miqdorda jelud berilsa, bu oziqa bug'ularga necha kunga yetadi?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Sxemani daftaringizga ko'chirib chizing va tushirib qoldirilgan ma'lumotlarni to'ldiring. Ko'chatzorda 139 gektar yer daraxtlar bilan band, butazorlar daraxtzordan 76 gektar kam yerni egallaydi. O'tloqzor esa butazordan 7 marta kam maydonni band etgan. Ko'chatzorning yuzi necha gektarga teng?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: 1 ga ko'paytirish, 1 ga bo'lish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

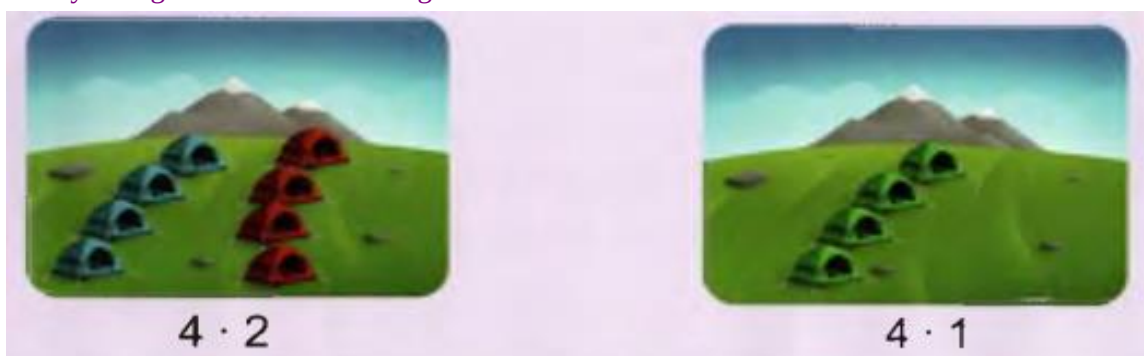
№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Rasmlar yonidagi ifodalar nimani anglatadi ?

2. Agar imkoni bo'lsa, ko'paytirishni qo'shish bilan almashtiring. Hisoblang.

$$5 \cdot 3$$

$$6 \cdot 1$$

$$10 \cdot 5$$

$$99 \cdot 1$$

Yodda tuting:

$$a \cdot 1 = 1 \cdot a = a$$

$$a : 1 = a$$

3. Hisoblang

$$1 \cdot 4$$

$$1 \cdot 7$$

$$1 \cdot 20$$

$$1 \cdot 9$$

4. Mehmonxonada nonushtaga har bir sayyohga bir piyoladan choy beriladi. Hammasi bo'lib 49 piyola choy tarqatildi. Mehmonxonada necha nafar sayyoh bo'lgan?

5. Tog'da ikkita osma yo'l bor.

Ularning har birida 9 tadan o'rindiqlar o'rnatilgan. Shu bilan birga ularning birida juft o'rindiqlar, ikkinchisida esa yakka o'rindiqlar o'rnatilgan. Har bir osma yo'lda nechta o'rin bor?

6. Tenglamalarni yeching.

$$15 \cdot x = 15$$

$$x : 5 = 0$$

$$12 : x = 12$$

$$x \cdot 7 = 0$$

$$x : 6 = 1$$

$$8 \cdot x = 0$$

7. Bu mehmonxona derazasidan tog'ning ko'rinishi. Komila badiiy to'garakda shug'ullanadi va bu tog'larni tasvirlashni xohlaydi. Komilada qanday rasm hosil bo'ldi?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Tog'da sayyohlar tog'ga chiqish musobaqasini uyushtirishdi.

Sayyohlar har bir tog' cho'qqisiga bittadan bayroq - o'z jamoalari belgisini o'rnatishdi. Agar musobaqada 9 ta jamoa ishtirok etgan bo'lsa, hammasi bo'lib nechta bayroq o'rnatilgan?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ko'paytirish usullari

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asosanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

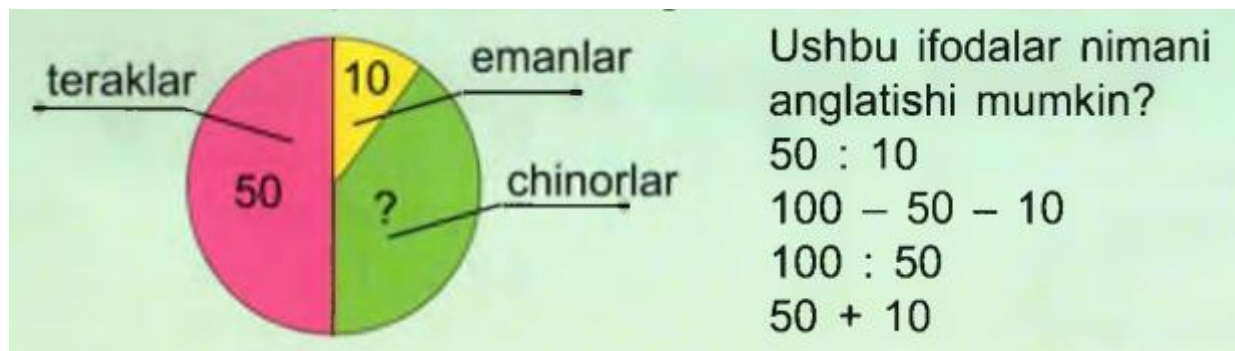
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
bizning o'lka – gullab
yashnagan bog'.

Amallar tartibi.

1. O'quvchilar maktab bog'iga 4 gulpushti lola, lolalardan 6 marta ko'p nargis, nargislardan 3 marta kam sumbul ekdilar. O'quvchilar necha gulpushti sumbul ekdilar?
2. Agar bog'da hammasi bo'lib 100 ta daraxt bo'lsa, bog'dagi daraxtlar haqida masala tuzing.

3. Misollarni namuna bo'yicha yeching.

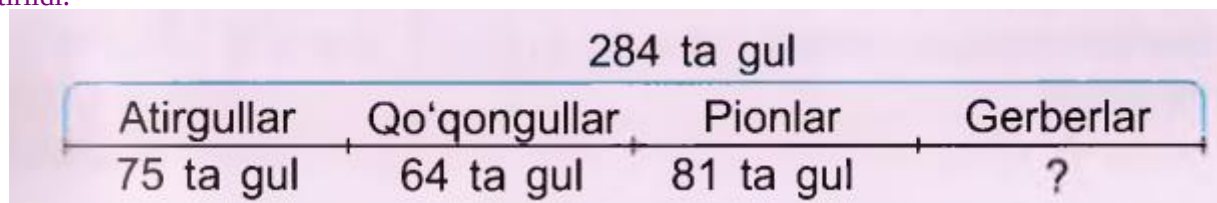
Namuna: $6 \cdot 3 : 9 = 18 : 9 = 2$

18

3 · 4 : 2 5 · 4 : 10 21 : 3 · 2 25 : 5 · 7

4. Masalalarga doir ifodalar tuzing.

- a) Istirohat bog'ida a ta ignabargli daraxtlar, ulardan 2 marta ko'p yaproqli daraxtlar bor. Bog'da hammasi bo'lib nechta daraxt bor?
- b) Istirohat bog'ida b ta ignabargli daraxtlar, ulardan 2 marta ko'p yaproqli daraxtlar bor. Bog'da hammasi bo'lib nechta daraxt bor?
- d) Bog'da m ta daraxt, daraxtlardan 2 marta ko'p butalar, butalardan d dona ko'p gulpushtiga ekilgan gullar bor. Bog'da nechta gul bor?
5. Sxema bo'yicha masala o'ylab toping. Uni yeching. Shaharni ko'kalamzorlashtirish uchun gullar keltirildi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Jadval bo'yicha masalalar o'ylab toping. Ularga doir ifodalar yozing, ularning qiymatlarini toping.

	Maysazorlar	Bir maysazordagi gulpushtilar	Jami gulpushtilar
	4	6	?
	?	7	42
	8	?	32

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Amallarning bajarilish tartibi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:

O'zbekiston
o'simlikshunosligi.

Ko'paytirish, qo'shish,
bo'lish, ayirish.

1. Masalalarni taqqoslang.

a) Bir butadan 9 kilogramm, ikkinchi butadan ikki marta ko'p anor terib olindi. Ikki butadan necha kilogramm anor terib olingan?

b) Birinchi qopda 48 kilogramm, ikkinchi qopda esa 6 marta kam bug'doy bor. Ikkita qopda necha kilogramm bug'doy bor? Bu ikki masala nimasi bilan farq qiladi? Ularning umumiy jihati nimada?

Faqat qo'shish bilan ayirish yoki ko'paytirish bilan bo'lish amallarini o'z ichiga olgan ifodalarda amallar chapdan o'ngga tomon tartib bilan bajariladi.

2. Hisoblang.

$$126 - 24 + 12$$

$$234 + 241 + 121$$

$$3 \cdot 2 \cdot 6$$

$$824 - 30 - 12$$

$$341 - 214 - 100$$

$$15 : 5 \cdot 2$$

3. Bir-biriga ko'paytirganda aynan bir son: 18; 24; 36 hosil boladigan bir nechta sonlar juftligini toping.

Namuna: $2 \cdot 9 = 3 \cdot 6 = 18$.

Har bir son uchun nechta shunday variant hosil bo'lishi mumkin?

4. Namuna bo'yicha bajaring.

Namuna:

$$96 - 5 \cdot 4 = 96 - 20 = 76$$

$$36 : 6 + 81 = 6 + 81 = 87$$

$$69 - 3 \cdot 6$$

$$48 + 6 \cdot 9$$

$$54 : 9 + 24$$

$$81 : 9 - 5$$

$$6 \cdot 7 - 14$$

$$42 + 14 : 2$$

$$99 - 18 : 2$$

$$19 + 7 \cdot 7$$

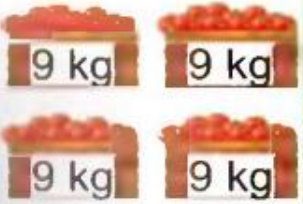
$$63 : 9 + 29$$

$$45 : 5 - 3$$

$$6 \cdot 9 - 25$$

$$46 + 72 : 9$$

5. Jadvalni rasm bo'yicha to'ldiring. Teskari masala o'ylab toping.

	Bir yashikdagi pomidorlar massasi	Yashiklar soni	Hamma yashiklardagi pomidorlar massasi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Yuk mashinasi birinchi safar 454 ta, ikkinchi safar birinchi safardagidan 127 ta kam, uchinchi safar esa ikkinchi safardagidan 144 ta ko'p tarvuz keltirdi. Mashina qachon ko'p tarvuz keltirgan: birinchi safarmi yoki uchinchi safarmi? Qancha ko'p keltirgan?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Amallarning bajarilish tartibi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
paxta.

Arifmetik amallar.

1. Masalalarga doir ifodalar yozing.

I tupda	II tupda	Jami
a ta chanoq	b ta ko'p chanoq	?
a ta chanoq	b marta ko'p	?
a ta chanoq	b ta kam chanoq	?
a ta chanoq	b marta kam	?

Sonli ifodalarda amallar quyidagi tartibda bajariladi:
dastlab ko'paytirish va bo'lish tartib bilan chapdan o'ngga;
keyin qo'shish va ayirish tartib bilan chapdan o'ngga.

2. Amallarning bajarilish tartibiga rioya qilgan holda hisoblang.

$$6 : 2 + 20 + 11$$

$$21 + 24 : 6 - 17 + 46$$

$$135 - 7 \cdot 8 + 14$$

$$42 : 6 + 36 : 9$$

3. Jadvalni daftaringizga ko'chirib chizing va to'ldiring.

a	5	7	4	8
$b = a \cdot 3$				
$c = b - 5$				
$d = c + 2$				

5. Amallar dasturini tuzing

$$28 - 14 : 2 + 5$$

$$61 - 5 \cdot 5 + 4$$

$$50 + 20 - 10 : 2$$

$$52 + 15 : 3 - 20$$

$$24 + 4 \cdot 6 - 16$$

$$40 - 10 + 36 : 6$$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyg'a vazifani e'lon qilish: Hisoblang

$$26 - 24 : 4$$

$$30 : 10 + 9$$

$$82 - 54 : 9$$

$$72 : 8 + 69$$

$$15 + 16 : 8$$

$$63 : 7 + 19$$

$$47 - 25 : 5$$

$$49 : 7 + 47$$

$$27 : 3 + 13$$

$$18 - 18 : 6$$

$$64 : 8 + 69$$

$$74 - 45 : 9$$

O'IBDO': _____
 (imzo) _____ (sana) _____

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Amallarning bajarilish tartibi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarini o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildira olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Karvonda 6 ta bir o'rkachli va 8 ta ikki o'rkachli tuya bor. Tuyalarning birinchi yarmiga gazlamalar ortilgan, ikkinchi yarmiga esa maxsus yuklar ortilgan. Necha tuyaga gazlamalar ortilgan? $6 + 8 : 2 = 6 + 4 = 10$ ifodadagi xatoni toping. Xatoni qanday tuzatish mumkin? Dastlab qaysi amalni bajarish kerak? Keyin qaysi amal bajariladi?

Qavsli ifodalarda amallarning bajarilish tartibi:

1. Qavslar ichidagi amallar birinchi navbatda bajariladi.
2. Keyin ko'paytirish va bo'lish tartib bilan chapdan o'ngga bajariladi.
3. Oxirida qo'shish va ayirish bajariladi.

2. Misollarni namuna bo'yicha yeching:

Namuna: $100 - (91 - 9) = 100 - 82 = 18$.

$$254 - (60 + 6)$$

$$200 - (180 + 9)$$

$$341 + (61 - 5)$$

$$345 - (121 - 8)$$

3. Hisoblang.

$$(81 - 9) : 9$$

$$81 - 9 : 9$$

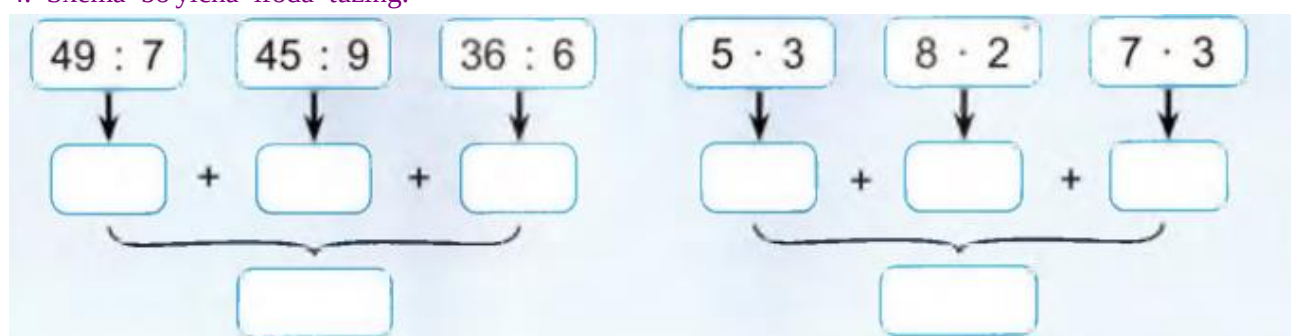
$$(45 - 25) : 5$$

$$45 - 25 : 5$$

$$(12 - 3) \cdot 4$$

$$12 - 3 \cdot 4$$

4. Sxema bo'yicha ifoda tuzing.

5. Halima xola 30 metr gazlama sotib oldi. U 18 metr gazlamadan choyshab, qolgan gazlamadan esa 6 ta yostiqlik tikdi. Bitta yostiqlik jildiga necha metr gazlama ketgan?

6. Qonuniyatni aniqlang, yana beshta misol yozing.

$$(2 + 2) \cdot 2 : 2 = 4$$

$$(3 + 3) \cdot 3 : 3$$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Hisoblang.

$$(5 + 16) : 3 \square (15 + 6) : 7$$

$$18 : (41 - 32) \square 81 : 9 - 7$$

$$(22 + 8) : 10 \square 45 : 9 - 2$$

$$48 : 8 + 10 \square 48 : 6 + 12$$

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Amallarning bajarilish tartibi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalari va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
O'zbekiston san'ati.

Arifmetik amallar.

1. Muzeyga 16 ta rasm, 28 ta qadimiy ko'za va 4 ta haykalcha keltirildi. Hamma eksponatlar baravardan bo'lindi va muzeyning 4 ta ko'rgazmalar zaliga joylashtirildi. Har bir zalda jami nechta eksponat bor?

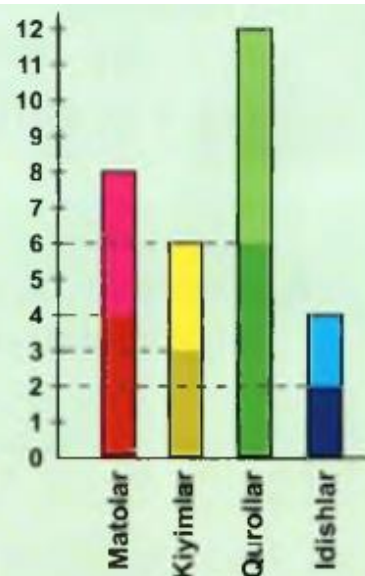
2. Hisoblang.

$$\begin{aligned}(27 : 3 + 15) - 18 : 3 \\ 29 + 14 : 2 + 42 \\ (46 + 54) : 10 + 56\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}(51 - 54 : 6) + 17 \\ (16 + 16 : 2) - 24 : 6 \\ 81 : 9 + 63 - 15\end{aligned}$$

3. Muzey eksponatlari baravardan ikkita qavatga taqsimlangan. Har bir qavatda nechtdan eksponat borligini qanday bilish mumkin? Butun muzeyda qancha borligini-chi?

Ko'rgazma yoki muzeyni tomosha qilish, ayniqsa, ekskursion hamrohligida yanada qiziqarli bo'ladi. U har bir eksponat haqida atroflicha ma'lumot beradi va unga turli savollar berish mumkin.

4. Tenglamalarni yeching.

$$25 : x = 5$$

$$7 \cdot x = 49$$

$$x : 4 = 8$$

5. Ifodalarni tanlang.

a) Ko'chani bir tomonida a ta, ikkinchi tomonida b ta yangi uy qurilmoqda. c ta uy qurib bitkazildi. Yana nechta uyni qurib bitkazish kerak?

b) Uyda a ta xonadon bor. Ulardan b tasi bir xonali, ikki xonali xonadonlar bir xonalilardan 2 marta ko'p, qolganlari uch xonali xonadonlar. Uyda nechta uch xonali xonadon bor?

d) Sovg'alar do'konida a ta ro'mol, b ta lagan va c ta do'ppi sotildi. Tovarlarining yarmi sayyohlarga bir kunda sotildi. Nechta sovg'a sotilgan?

$$a - b - b \cdot 2$$

$$(a + b) - c$$

$$(a + b + c) : 2$$

6. Yangi uyga 100 ta deraza romi keltirildi. 28 ta rom birinchi qavatdagi do'konlarga qo'yildi, qolgan romlar yuqoridagi qavatlarga 9 tadan taqsimlandi. Bu uy necha qavatli

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Jadvalni daftaringizga chizing. Qonuniyatni aniqlang va jadvalni to'ldiring.

a	2	3	4			
b	4	5	6			
P	12					

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Tenglamalar

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

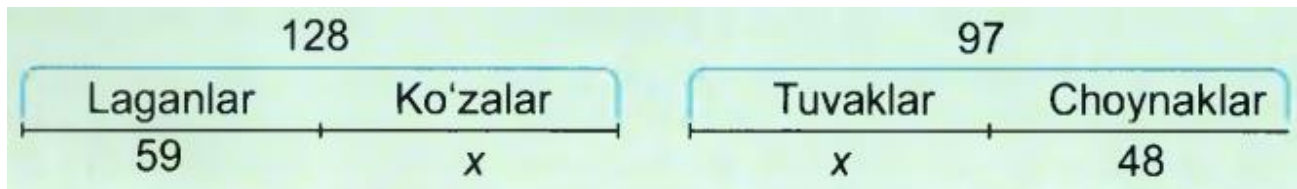
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
O'zbekiston sopoli.

Tenglama, noma'lum, ildiz.

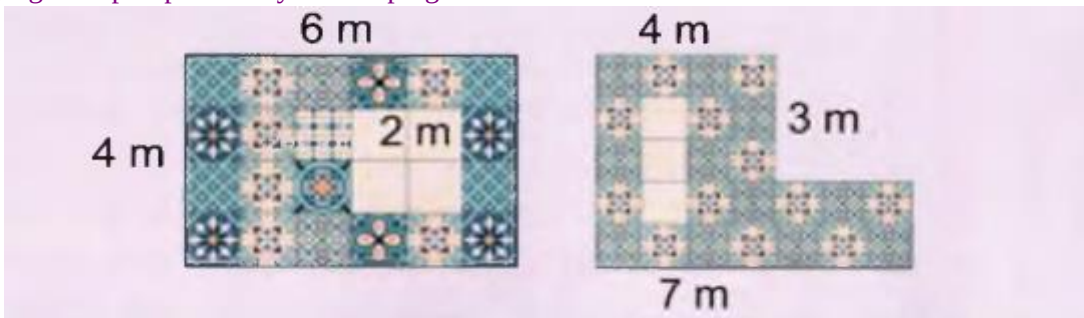
1. Sxemalar bo'yicha tenglamalar yozing. Ularni yeching

2. Noma'lum kattalikni harf bilan belgilang va masalaga doirtenglama yozing.

Ustaxonada 42 ta piyolaga, piyolalardan 7 marta kam choynakka gul chizildi. Agar jami 87 ta sopol buyumga gul chizilganligi ma'lum bo'lsa, nechta laganga gul chizilgan?

3. Bo'yalgan sopol plitkalar yuzini toping.

4. Tenglamalarni yeching.

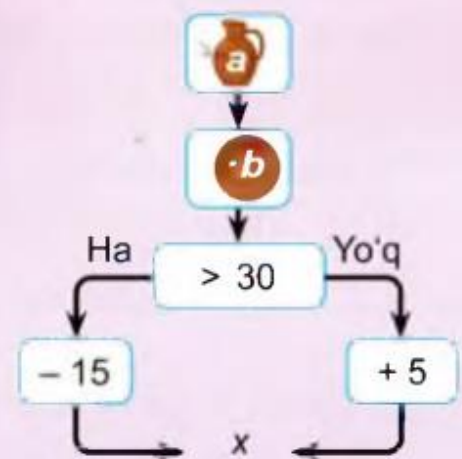
$$6 \cdot c = 42$$

$$k : 5 = 6$$

$$24 : t = 4$$

5. Jadvalni toldiring.

	2	3	5	6	7	5	9
	9	8	4	6	6	8	4
x							

6. Qisqa sharti bo'yicha masala tuzing. Uni tenglama yordamida yeching.

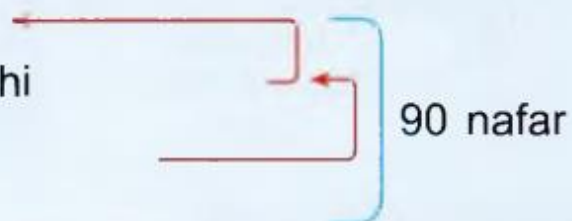
Sopol buyumlarga rasm chizish bo'yicha o'tkazilgan tanlovda ikkinchi sinf o'quvchilari qatnashishdi.

2-"A" – 25 o'quvchi

2-"B" – ?, 2 nafar ko'p o'quvchi

2-"D" – ?, 3 marta kam

2-"E" – x

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Do'konni ta'mirlash uchun 100 quti sopol plitka sotib olindi.

Ulardan 27 qutisi ko'k rangdagi plitkalar, moviy rangli plitkalar ham shuncha, qolganlari sariq rangli plitkalar. Noma'lumni x bilan belgilab, tenglama tuzing va uni yeching

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ko'paytirish usullari

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asosanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

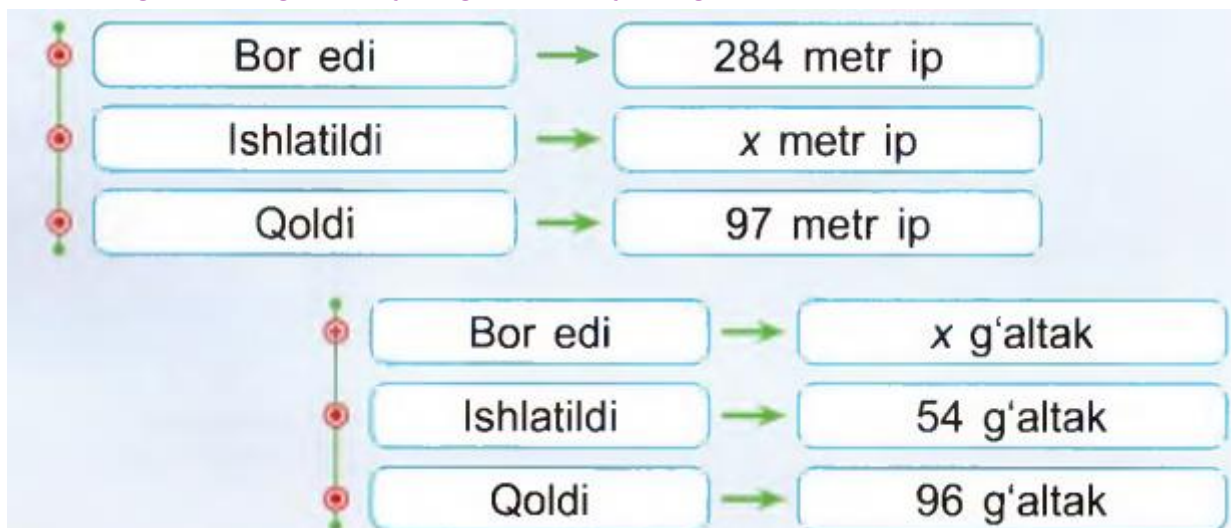
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
O'zbekiston gilamdo'zligi.

Tenglama, noma'lum,
ildiz.

1. Gilamdo'zlar uzunligi 6 m bo'lgan gilamni to'qimoqdalar. Ularga gilamning 26 detsimetrini to'qish ishi qoldi. Gilamning qanday qismi to'qib bo'lingan?
2. Masalalarga doir tenglamalar yozing va ularni yeching.

Masalalar nimasi bilan o'xshash va nimasi bilan farq qiladi?

3. Xatolarni toping.
- 42 soni yettidan olti marta kichik.
- 8 soni 40 dan beshta kam.
- 8 ni 8 ga ko'paytirsak, 16 hosil bo'ladi.
- Agar 45 ni 9 ta kamaytirsak, 5 hosil bo'ladi.
4. Tenglamalarni yeching.

$$x - (141 + 123) = 245$$

$$(214 + 345) - x = 152$$

$$541 - x = 215$$

$$x - 612 = 321$$

5. Masalalarga doir ifodalar tuzing.

- a) Gilam fabrikasiga ertalab a g'altak, kechqurun yana b g'altak ip keltirildi. Hamma g'altaklar uchta sexga baravardan bo'lib berildi. Har bir sex nechta g'altak ip olgan?
 - b) Gilamdo'zlar bitta gilamni a kunda, ikkinchi gilamni ikki marta ko'proq vaqtda to'qib tugatishdi. Bu ikki gilamni to'qish uchun jami necha kun sarflangan?
6. Uchbu shakllardan qaysi birini yasash mumkin? Shu shaklni daftaringizda yasang.
- a) Tomonlari 5 cm, 4 cm va 1 cm bo'lgan uchburchak.
 - b) Bo'yi 8 cm, eni esa bo'yidan 1 dm qisda bo'lgan to'g'ri to'rtburchak.
 - d) Tomoni 4 cm bo'lgan kvadrat.
7. Jadval bo'yicha masala tuzing.

	1 ta gilamning uzunligi	Gilamlar soni	Umumiy uzunligi
	5 metr	4	?
	?	4	20 metr
	5 metr	?	20 metr

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Tenglamalarni yeching.

$$x - 452 = 540$$

$$x : 5 = 9$$

$$x + 284 = 351$$

$$x \cdot 4 = 36$$

$$840 - x = 256$$

$$72 : x = 9$$

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Tenglamalar

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildira olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Har bir masalaga mos ifoda tanlang.

- a) Zavodda bir kunda 10 ta avtomobil yig'iladi. Ikki kunda nechta avtomobil yig'iladi?
 b) Zavodda bir kunda 10 ta avtomobil yig'iladi. 20 ta avtomobil necha kunda yig'iladi?
 d) Zavodda ikki kunda 20 ta avtomobil yig'iladi. Bir kunda nechta avtomobil yig'iladi?
 Bunday masalalar qanday ataladi?

$$20 : 10 = 2$$

$$20 : 2 = 10$$

$$10 \cdot 2 = 20$$

2. Tenglamalarni yeching.

$$x \cdot 7 = 35$$

$$8 \cdot x = 48$$

$$x : 7 = 8$$

$$x \cdot 5 \cdot 2 = 40$$

Oxirgi tenglama nimasi bilan farq qiladi? Biz bu yerda qanday matematik qonunni qo'llay olamiz?

3. Tenglamalarni yeching.

$$x \cdot 8 = 56$$

$$a + 20 + 17 = 68$$

$$m + 24 : 6 = 19$$

$$7 \cdot y = 42$$

$$172 - 65 - t = 13$$

$$45 : 9 + n = 51$$

4. a) Bir qadoqda 8 ta vitamin bor. Beshta qadoqda shunday vitaminlardan nechta bo'ladi?
 b) Bir qutida 10 qadoq vitamin bor. Shunday to'rtta qutida necha qadoq vitamin bo'ladi?
 5. Jadval bo'yicha tenglama tuzing.

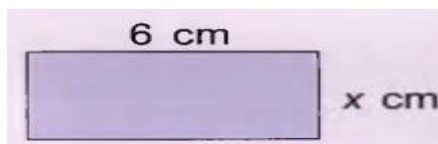
	Bitta avtomobildagi eshiklar soni	Avtomobillar soni	Barcha eshiklar
	4	5	x
	x	5	20
	4	x	20

6. $6 \cdot x = 18$ ekani ma'lum. 18 soni nimani anglatadi?

To'g'ri to'rtburchakning eni qanday?

Daftaringizga shunday to'g'ri

to'rtburchak chizing. Uning perimetrini hisoblang.

7. Hisoblang.

$$d \cdot 6 = 54$$

$$x \cdot (45 - 44) = 13$$

$$m \cdot 5 \cdot 3 = 15$$

$$s : 9 = 9$$

$$(44 + 19) : y = 9$$

$$n : (45 : 5) = 0$$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: 16 nafar sayyoh avtomobillarda Chimyonga yo'l oldi. Agar jami 4 ta mashina va har bir mashinada bir xil miqdorda yo'lovchi bo'lgan bo'lsa, u holda har bir avtomobilda necha nafardan yo'lovchi bo'lgan?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Masalalar yechish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
mening o'lkam.

Masalalar, sodda va tarkibli masalalar.

1. Mehmonxonada 76 nafar xizmatchi faoliyat ko'rsatadi, ulardan 29 nafari erkaklar, qolganlari ayollardir. Ayollar erkaklardan qancha ko'p.
2. Qanday sonlar tushirib qoldirilgan?

Ko'paytuvchi	2	4		8	7
Ko'paytuvchi			5		
Ko'paytma	18	24	40	24	49

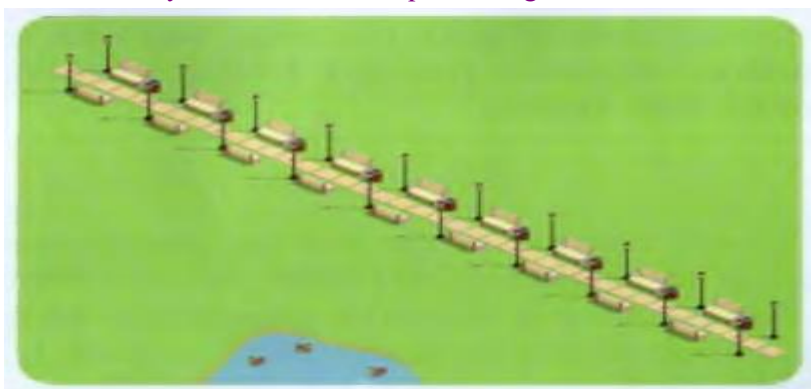
Bo'linuvchi	14	27		64	
Bo'luvchi			6		7
Bo'linma	2	3	6	8	5

3. Konsert zalini tadbirga tayyorlashda 58 nafar volontyor ishtirok etdi. 9 kishi bino ichida ishladi, qolganlar bino yonidagi ishlarni bajarish uchun 7 kishilik guruhlariga bo'linishdi. Bino yonida nechta guruh ishlagan?
4. Tenglamalarni yeching.

$$x : 6 = 9 \qquad 8 \cdot x = 64 \qquad x \cdot 7 = 49 \qquad 35 : x = 7$$

5. O'ylab ko'ring.

Hiyobonda yo'lning har ikki tomoniga 10 tadan chiroq qo'yildi. Chiroqlar orasiga bittadan o'rindiqlar o'rnatildi. Yo'l bo'ylab nechta o'rindiqlar o'rnatilgan?

6. Qonuniyatlarni aniqlang va yana ikkitadan qiymatlar yozing.

753, 749, 745, 741, ...

901, 802, 703, 604, ...

10, 10, 20, 30, 50, 80, ...

7. To'g'ri chiziq chizing. Unda $AB = 8$ cm kesmani belgilang. B nuqtadan $SC = 5$ cm bo'lgan kesma ajrating. Hammasi bo'lib nechta kesma hosil bo'ldi?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Metroga monitorlar keltirildi va ular 9 ta stansiyaning har biriga uchtdan tarqatildi. Monitorlar nechta bo'lgan?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: 8- nazorat ishi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1-bo'lim. Hisoblash

1. Misollarni yeching:

a) $67 + 28 = \underline{\hspace{2cm}}$

b) $94 - 46 = \underline{\hspace{2cm}}$

c) $58 + 33 = \underline{\hspace{2cm}}$

d) $100 - 72 = \underline{\hspace{2cm}}$

2-bo'lim. Sonlar va tartib

2. Sonlarni kichikdan kattaga tartiblang:
21, 9, 35, 18 → ____, ____, ____, ____
3. To'g'ri javobni belgilang:
a) Qaysi son katta? **48 yoki 84?** → ____
b) 90 dan 15 ni ayirsak nechchi bo'ladi? → ____

3-bo'lim. Vaqt va pul

4. Soatni belgilang:
Agar hozir **10:00** bo'lsa, 5 soat keyin — **__:00**
5. Do'korda:
 - Qalam = 8 so'm
 - Daftar = 15 so'mSiz bir dona qalam va bir dona daftar oldingiz.
Jami qancha so'm to'laysiz? → ____

4-bo'lim. Geometrik shakllar

6. Chiziqli shakllarni toping:
 - Kvadrat — ____
 - To'g'ri burchakli uchburchak — ____
 - Doira — ____
7. Kvadratning har bir tomoni 6 sm.
Perimetrini toping: ____ sm

5-bo'lim. Masalalar

8. Masalani yeching:
Maktabda 64 ta kitob bor edi. 29 tasi ishlatilgan.
Nechta kitob qoldi? → ____
9. Masala:
Aydan 83 ta shokoladga ega edi. U 41 tasini do'konda sotdi.
Nechta shokolad qoldi? → ____

6-bo'lim. Qo'shimcha topshiriqlar

10. $56 + \underline{\hspace{1cm}} = 100 \rightarrow \underline{\hspace{1cm}}$
11. $100 - \underline{\hspace{1cm}} = 73 \rightarrow \underline{\hspace{1cm}}$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Metroga monitorlar keltirildi va ular 9 ta stansiyaning har biriga uchtdan tarqatildi. Monitorlar nechta bo'lgan?

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

15-dars Xatolar ustida ishlash

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: 10 ga va 100 ga ko'paytirish hamda bo'lish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
sog'lom bo'sh vaqt.

Ko'paytuvchi, yaxlit son.

1. Masalalarni taqqoslang.

a) Har bir tokchada 10 tadan kitob bor. Yettita tokchada nechta kitob bor?

b) O'quv zalining har bir qatorida 7 ta o'rin bor. Agar o'quv zalida 10 ta qator bo'lsa, jami unda nechta o'rin bor? Yechimlarni taqqoslang: $10 \cdot 7 = 70$, $7 \cdot 10 = 70$ Nima uchun misollardagi natijalar bir xil? Bu yerda ko'paytirishning qanday xossasini qo'llash mumkin?

2. Kuzating.

$$\begin{aligned}2 \cdot 10 &= 10 \cdot 2 = 20 \\3 \cdot 10 &= 10 \cdot 3 = 30 \\4 \cdot 10 &= 10 \cdot 4\end{aligned}$$

Xulosa qiling. Misollarni 9 gacha to'ldiring.

Istalgan sonni 10 ga yoki 100 ga bo'lish uchun bu sonning o'ng tomonidan bo'luvchida nechta nol bo'lsa, shuncha nolni olib tashlash kerak.

3. Namuna bo'yicha ko'paytirishni qo'shish bilan almashtiring.

Namuna: $100 \cdot 3 = 100 + 100 + 100 = 300$

$2 \cdot 100$

$3 \cdot 100$

$100 \cdot 4$

$100 \cdot 5$

4. Namuna bo'yicha o'zaro teskari misollar tuzing.

Namuna:

$5 \cdot 10 = 50$

$50 : 10 = 5$

$7 \cdot 100 = 700$

$700 : 100 = 7$

$3 \cdot 10$

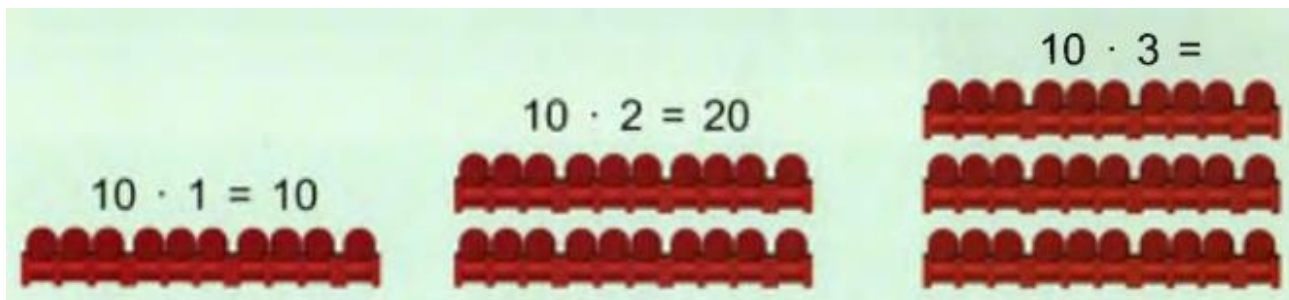
$6 \cdot 100$

$10 \cdot 4$

$8 \cdot 100$

5. Kutubxonaning yo'laklari poliga plitkalar yotqizildi. Bitta yo'lakka har biriga 50 tadan 10 qator plitka yotqizildi. Bitta yo'lakka nechta plitka kerak bo'lgan? 3 ta shunday yo'lakka nechta plitka kerak bo'lgan?

6. Zanjirni davom ettiring. Keyingi blokda nechta o'rin bo'ladi?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Berilgan masalaga teskari masalalar tuzing va ularni yeching. Musobaqa o'tkazish uchun velosipedchilar har bir velosiped yo'lakhasiga 10 kishidan qilib guruhlariga bo'linishdi. Musobaqada uchta yo'lakchada necha nafar velosipedchi ishtirok etgan?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: 10 ga va 100 ga ko'paytirish hamda bo'lish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalari va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Maktab estafetasida 100 ball to'plash kerak. Estafetaning har bir bosqichida 10 ball beriladi. Agar estafeta 10 bosqichdan iborat bo'lsa, shuncha ball to'plash mumkinmi? Agar jamoa birinchi bosqichda 8 ball, ikkinchi bosqichda 6 ball va qolgan bosqichlarda yuqori ball olgan bo'lsa, u necha ball yo'qotgan bo ladi?

2. Hisoblang.

$$\begin{array}{l} (13 + 38) \cdot 10 \\ (25 - 18) \cdot 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} (91 - 27) \cdot 100 \\ (84 - 57) \cdot 100 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 \cdot (55 + 37) \\ 100 \cdot (81 - 48) \end{array}$$

3. Tenglamalarni yeching.

$$42 \cdot x = 420$$

$$y \cdot 73 = 730$$

$$z \cdot 100 = 400$$

$$8 \cdot t = 800$$

$$700 : m = 7$$

$$n : 10 = 85$$

4. Estafetada 4 ta jamoa ishtirok etmoqda. Har bir jamoa besh kishidan iborat. Estafetada jami necha kishi ishtirok etmoqda?

5. Shaxmat taxtasi kataklarga bolingan. Oq donalar unda dastlabki ikkita qatorni egallaydi. Qora donalar uchun ham shuncha joy ajratilgan. Shaxmat taxtasida hammasi bo'lib nechta shaxmat donasi joylashgan?

Agar piyodalar soni barcha donalar sonidan ikki marta kichik bo'lsa, piyodalar jami nechta?

6. "Jungli bo'ylab sayohat" stol o'yinida 100 ta o'yin yacheykasi mavjud. Har 10 yacheyka ular uchun umumiy bo'lgan rangga bo'yalgan. Jami nechta rangdan foydalanilgan?

7. Maktabga 18 ta futbol to'pi, futbol to'pidan 4 ta kam basketbol to'pi, futbol va basketbol to'plari birgalikda qancha bo'lsa, shundan 4 marta kam tennis to'pi keltirildi. To'plarning barchasi 10 ta tokchaga baravardan bo'lib qo'yildi. Har bir tokchaga nechtdan to'p qo'yilgan?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Maktabda bir sport maydonchasi 250 kvadrat metr yuzga ega, ikkinchisi 10 marta kichik. Ikkita maydonchani umumiy yuzi nechga teng?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ming

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Rasm yordamida ming nima ekanini qanday tushuntirish mumkin?

2. Daraxtlar ortiga qanday sonlar yashiringan?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	10		30							100
2	110	120			150				190	
3	210			240						300
4		320				360		380		400
5	410				450		470			
6			530			560			590	600
7	610			640			670			
8		720			750			780		800
9			830							
10	910					960				1000

3. Hisoblang.

$$1000 - 200$$

$$1000 - 20$$

$$1000 - 2$$

$$1000 - 500$$

$$1000 - 50$$

$$1000 - 5$$

$$1000 - 800$$

$$1000 - 80$$

$$1000 - 8$$

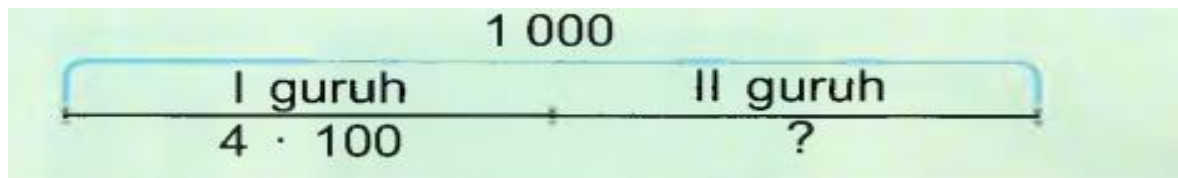
4. Tenglamalarni yeching.

$$1000 - x = 850$$

$$x + 120 = 1000$$

$$1000 : x = 10$$

5. Masala tuzing va uni daftaringizda yeching.

6. Jadval bo'yicha misollar tuzing va ularni yeching.

Qo'shiluvchi	100	200		10	20
Qo'shiluvchi	600		400	980	
Qo'shiluvchi		700	100		780
Yig'indi	1000				

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: O'sma yo'ldan ertalab 48 sayyoh, kechqurun esa ulardan 56 nafar ko'p sayyoh o'tdi. Bir kunda osma yo'ldan jami necha nafar sayyoh o'tgan?

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Kilometr

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asosanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
yengil atletika.

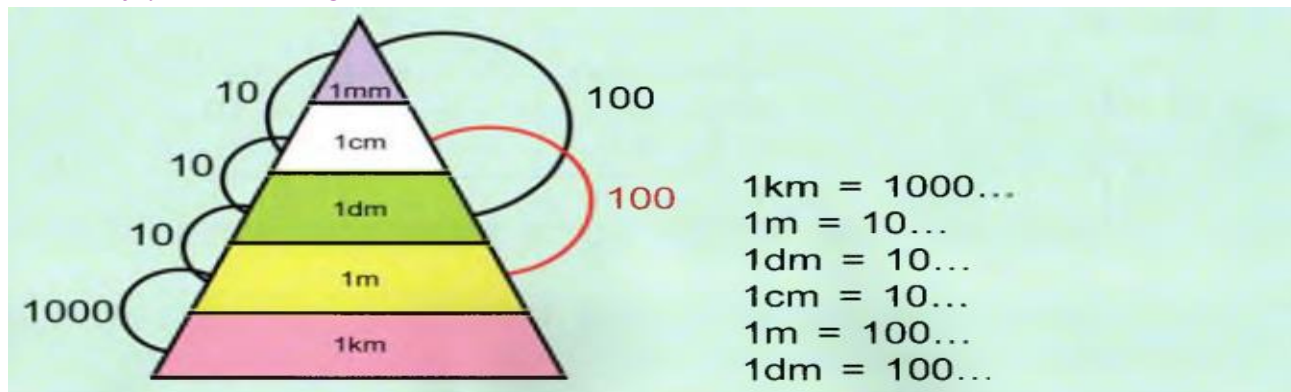
Uzunlik, uzunlik
o'lchov birliklari

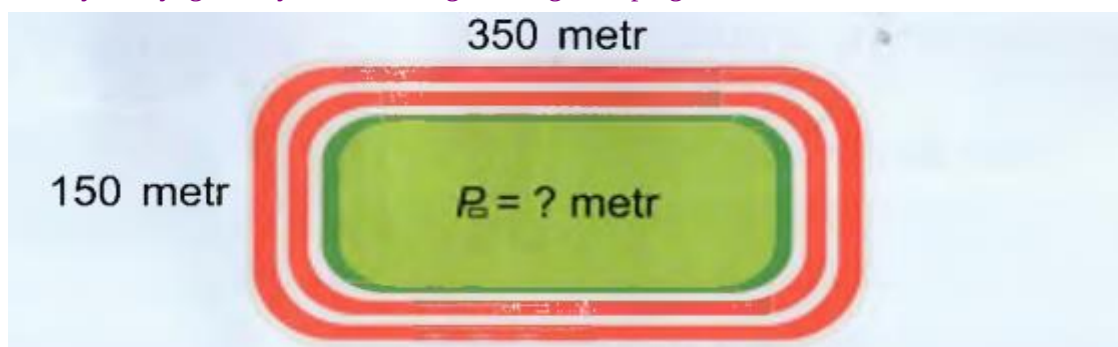
1. Uzunlik quyidagi birliklar: millimetr, santimetr, detsimetr va metr yordamida o'lchanishini bilasiz. Ushbu obyektlarni o'lchashda qaysi birliklardan foydalanish qulayroq?

2. Bo'sh joylarni to'ldiring.

3. Rasm bo'yicha yugurish yo'lakchasining uzunligini toping.

4. Bahorda sportchilar 2 km uzoqlikka yugurish mashqini o'tkazdilar. Unda 37 nafar ayol va 44 nafar erkak qatnashdi. Barcha qatnashchilar 9 ta guruhga bo'lindi. Har bir guruhda necha nafar sportchi bo'lgan?

5. Taqqoslang.

1 km 10 m	1 km 100 m	1 m 100 cm
10 cm 1 m	10 dm 1 m	100 mm 1 dm

6. Bir o'lchov birligini boshqa o'lchov birligiga o'tkazing.

2 m 30 cm = cm	4 dm 5 cm = cm
31 dm = cm	97 cm = mm

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

1 km – 900 m	1 km – 540 m	1 km – 285 m
345 m + 144 m	284 m + 499 m	238 m + 621 m

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yaxlit sonlarni ko'paytirish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildira olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
ovqatlanishning foydasi.

Yaxlit sonlar, nol.

1. Ertalabki nonushtada har bir o'quvchiga bir porsiyadan bo'tqa beriladi. Oshxonaga ertalabki nonushtaga har birida 20 tadan o'quvchi bo'lgan uchta sinf keladi. Ular hammasi bo'lib necha porsiya bo'tqa oladilar?

2. Ko'paytirishni qo'shish bilan almashtirib hisoblang.

$$40 \cdot 3$$

$$3 \cdot 70$$

$$6 \cdot 200$$

$$800 \cdot 2$$

$$5 \cdot 400$$

$$4 \cdot 50$$

3. Namuna bo'yicha hisoblang.

Namuna:

$$30 \cdot 80 = 3 \cdot 10 \cdot 8 \cdot 10 = (3 \cdot 8) \cdot 10 \cdot 10 = 2400$$

$$40 \cdot 3$$

$$300 \cdot 5$$

$$50 \cdot 6$$

$$700 \cdot 3$$

$$30 \cdot 50$$

$$60 \cdot 70$$

$$20 \cdot 9$$

$$70 \cdot 80$$

Yaxlit sonlarni ko'paytirishda bu sonlarning oxiridagi nollarni hayolan tashlab yuborish, ko'paytmaga esa hammasi bo'lib nechta nol tashlab yuborilgan bo'lsa, shuncha nolni qo'shib yozish mumkin.

$$40 \cdot 60 = (4 \cdot 6) \cdot 10 \cdot 10 = 2400$$

4. Tanish ko'paytirish qoidalarini qo'llab hisoblang.

$$2 \cdot 80 \cdot 5$$

$$5 \cdot 3 \cdot 40$$

$$6 \cdot 20 \cdot 5$$

$$2 \cdot 7 \cdot 50$$

$$40 \cdot 4 \cdot 5$$

$$70 \cdot 2 \cdot 5$$

5. Masalani sxema bo'yicha yeching.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Jadvalni to'ldiring.

Ko'paytuvchi	30	6	20	200	80	50	60	90
Ko'paytuvchi	4	50	7	4	20	40	70	10
Ko'paytma								

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yaxlit sonlarni ko'paytirish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

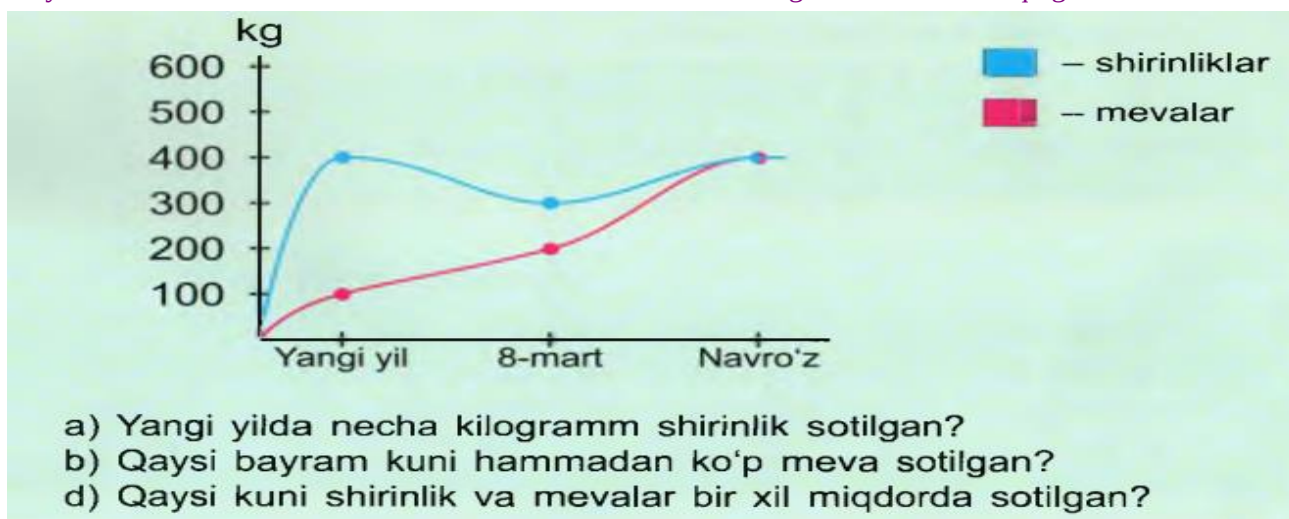
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
foydali taom.

Yaxlit sonlar, nol.

1. Qandolatchilik fabrikasida bir kunda 40 kilogramm konfet tayyorlanadi. Haftaning besh ish kunida qancha konfet tayyorlanadi? Shunday ikki haftada-chi?
2. Bayram kunlari meva va shirinliklar savdosini aks ettiruvchi grafikni ko'rib chiqing.

- a) Yangi yilda necha kilogramm shirinlik sotilgan?
 - b) Qaysi bayram kuni hammadan ko'p meva sotilgan?
 - d) Qaysi kuni shirinlik va mevalar bir xil miqdorda sotilgan?
3. Quiaiy usul bilan hisoblang.

$$\frac{(3 \cdot 8) \cdot 5}{5 \cdot (4 \cdot 9)}$$

$$\frac{(2 \cdot 3) \cdot 50}{50 \cdot (2 \cdot 7)}$$

$$\frac{(6 \cdot 4) \cdot 5}{5 \cdot (8 \cdot 3)}$$

4. Bir asalari qutisidan 9 kilogramm, ikkinchisidan ikki marta ko'p asal yig'ib olindi. Hamma asal 3 kilogrammdan qilib bankalarga solindi. Nechta banka kerak bo'lgan?
5. Kvadratlar qanday qonuniyat asosida bo'yalganini aniqlang. Kvadratlarni bo'yashni davom ettiring.

14	18	31	45	9	7	13	27	41
19	3	16	24	32	8	12	6	13
15	5	40	9	18	21	31	33	42
9	15	20	36	4	8	16	50	51
15	13	5	9	10	7	32	41	50
9	17	40	38	8	12	20	7	18
1	3	5	9	10	11	14	17	27

6. Qulupnay ekilgan maydonning eni 50 metr, bo'yi esa ikki marta katta. Bu maydonni o'rab olish uchun qanday uzunlikdagi taxta devor kerak bo'ladi? Maydonning yuzi qanday?
- IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:** o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.
- V. Darsni yakunlash:** o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.
- VI. Uyga vazifani e'lon qilish:** Noma'lum qiymatlarni topish uchun ifoda yozing.

	Bitta grafinda	Grafinlar soni	Umumiy hajmi
	2 l	40	?
	3 l	?	180 l
	?	20	200 l

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yaxlit sonlarni bo'lish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
gigiyena buyumlari.

Bo'lish, yaxlit sonlar.

1. Do'konga 60 bo'lak sovun keltirildi. Sovunlar 3 ta yashikka joylandi. Bitta yashikka nechta sovun joylangan?

Yaxlit sonlarni bo'lish uchun ularni kattaroq birliklarda ifodalash mumkin:

$$60 : 3 = 6 \text{ o'nl.} : 3 = 2 \text{ o'nl.} = 20.$$

2. Namuna bo'yicha hisoblang.

Namuna:

$$150 : 30 = 15 \text{ o'nl.} : 3 \text{ o'nl.} = 5$$

$$240 : 40$$

$$180 : 30$$

$$120 : 40$$

$$420 : 70$$

$$270 : 90$$

$$210 : 30$$

$$160 : 40$$

$$450 : 50$$

3. Tenglamalarni yeching.

$$x \cdot 3 = 240$$

$$6 \cdot y = 240$$

$$z : 50 = 3$$

$$120 : m = 4$$

$$n \cdot 5 = 250$$

$$140 : t = 7$$

4. Masalani jadval bo'yicha yeching. Do'konda 40 quti jigarrang poyabzal moyi bor. Bu qora poyabzal moyidan 20 quti ko'p. Hamma qutilar 3 ta peshtaxtaga baravardan bo'lib qo'yildi. Har bir peshtaxtaga necha qutidan moy qo'yilgan?

	Jami	Peshtaxtalar soni	Bitta peshtaxtada
Qora poyabzal moyi qutilari			
Jigarrang poyabzal moyi qutilari	40 ta, 20 ta ko'p	3 ta peshtaxta	? dona

5. Qarshingizda gigiyena buyumlari turibdi.

Agar siz ularga yuqoridan qarasangiz, qanday shakllarni ko'rasiz?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

$$400 : 2$$

$$140 : 2$$

$$180 : 6$$

$$900 : 3$$

$$420 : 7$$

$$490 : 7$$

$$270 : 9$$

$$800 : 2$$

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yaxlit sonlarni bo'lish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalari va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Tennis kortida tomoshabinlar uchun 80 ta o'rindiqlik bor. Agar kort yonida jami 10 ta qator bo'lsa, bir qatorda nechta joy bor?

Yaxlit sonlarni bo'lishda bo'linuvchi va bo'luvchidan teng sondagi nollarni tashlab yuborish mumkin:

$$80 : 10 = 8 : 1 = 8.$$

2. Jadval bo'yicha masala tuzing. Ifoda yozing va qiymatini hisoblang.

	Bir jamoadagi ishtirokchilar soni	Jamoalar soni	Jami ishtirokchilar
	6	20	?
	10	?	100
	?	50	200

3. Hisoblang, taqqoslang va davom ettiring

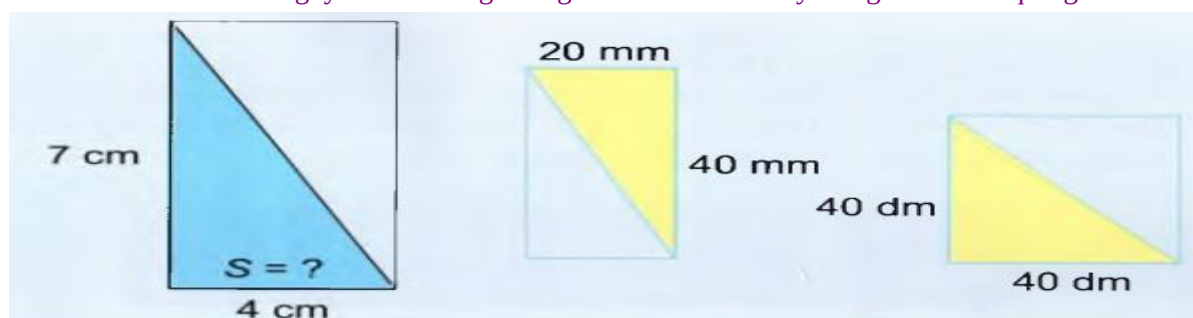
400 : 20	900 : 300	500 : 10	400 : 200
600 : 30	600 : 200	700 : 100	600 : 100
800 : 40	800 : 100	1000 : 500	1000 : 20

4. Amallarning bajarilish tartibini ko'rsating. Hisoblang.

$$(8 \cdot 20 - 60) + 200 \cdot 4 - (1000 - 500)$$

$$(1000 - 200) : 2 + 30 \cdot 5 - 50$$

5. Ushbu uchburchaklarning yuzlari nimaga teng ekanini tushunib yetishga harakat qiling.

6. Tenglamalarni yeching.

$$a : 20 = 8$$

$$c \cdot 3 = 120$$

$$140 : b = 70$$

$$4 \cdot d = 160$$

$$m : 20 = 50$$

$$n \cdot 6 = 540$$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: O'yingohga kirish chiptasining mingtasidan 800 tasi sotildi.

Qolgan chiptalar 40 tadan qilib sport maktablariga taqsimlandi.

Nechta sport maktabi chipta olgan?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Yig'indini songa ko'paytirish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Hisoblamasdan taqqoslang.

O'quvchilar kartoshka va piyoz ekilgan maydonni uchratishdi. Biri $(20 + 40) \cdot 10$ deb yozdi. Ikkinchisi $20 \cdot 10 + 40 \cdot 10$ ko'rinishda yozdi. Kim to'g'ri hisoblagan?

Sonni yig'indiga ko'paytirishda bu sonni har bir qo'shiluvchiga ko'paytirish, keyin natijalarni qo'shish mumkin:

$$(20 + 40) \cdot 10 = 20 \cdot 10 + 40 \cdot 10.$$

2. Tomonlari 4 cm va 8 cm bo'lgan to'g'ri to'rtburchak chizing. Uning yuzini toping.
Ikkita to'g'ri to'rtburchak chizing. Birinchisining tomonlari 4 cm va 3 cm, ikkinchisniki 4 cm va 5 cm bo'lsin. Bu to'g'ri to'rtburchaklarning umumiy yuzini toping. Siz nimani payqadingiz?
3. Sonlarni namuna bo'yicha xona qo'shiluvchilari ko'rinishida yozing.
Namuna: $621 = 6$ yuzl. 2 o'n. 1 birl.

342

583

497

654

4. Namuna bo'yicha hisoblang.

Namuna:

$$(3 + 5) \cdot 6 = 3 \cdot 6 + 5 \cdot 6 = 18 + 30 = 48$$

$$(2 + 9) \cdot 4$$

$$(3 + 8) \cdot 6$$

$$(4 + 5) \cdot 7$$

$$5 \cdot (8 + 3)$$

$$2 \cdot (5 + 7)$$

$$4 \cdot (8 + 3)$$

5. Bitta tarvuz o'rtacha 5 kg keladi. Birinchi yashikda 20 ta, ikkinchi yashikda 10 ta tarvuz bor. Bu tarvuzlarning umumiy massasi qanday?
6. To'g'ri to'rtburchakda ikkita to'g'ri chiziq o'tkazildi va uchta kvadrat hosil qilindi. Bu to'g'ri to'rtburchak qanday bo'lishi mumkinligini va u qanday bo'linganini chizib ko'rsating.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Hisoblang.

$$(20 + 30) \cdot 5$$

$$(40 + 20) \cdot 7$$

$$(10 + 60) \cdot 4$$

$$(80 + 20) \cdot 6$$

$$(50 + 40) \cdot 6$$

$$(60 + 20) \cdot 8$$

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Taqsimot xossasi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asosanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

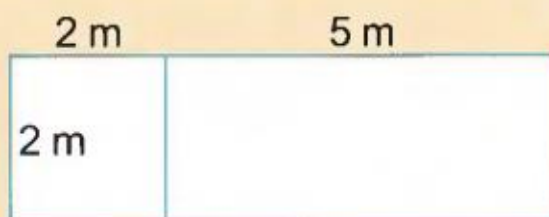
1. Malika bilan Komila onasiga hovlini supurishda yordam berishdi.

Malika hovli yuzini $(2 + 5) \cdot 2$

ko'rinishda hisobladi. Komila

esa $2 \cdot 2 + 5 \cdot 2$ ko'rinishda hisobladi.

Qizlardan qaysi biri haq?

Yig'indini songa ko'paytirishni har bir qo'shiluvchini shu songa ko'paytirish, keyin natijalarni qo'shish bilan almashtirish mumkin.

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$$

2. Namuna bo'yicha hisoblang

Namuna: $(3 + 7) \cdot 5 = 3 \cdot 5 + 7 \cdot 5 = 15 + 35 = 50.$

$$(5 + 2) \cdot 5$$

$$(7 + 5) \cdot 4$$

$$(6 + 9) \cdot 3$$

$$(8 + 2) \cdot 2$$

$$(6 + 8) \cdot 5$$

$$(2 + 9) \cdot 7$$

3. Namuna bo'yicha hisoblang.

Namuna: $3 \cdot 5 + 4 \cdot 5 = (3 + 4) \cdot 5 = 7 \cdot 5 = 35.$

$$4 \cdot 4 + 5 \cdot 4$$

$$2 \cdot 7 + 3 \cdot 7$$

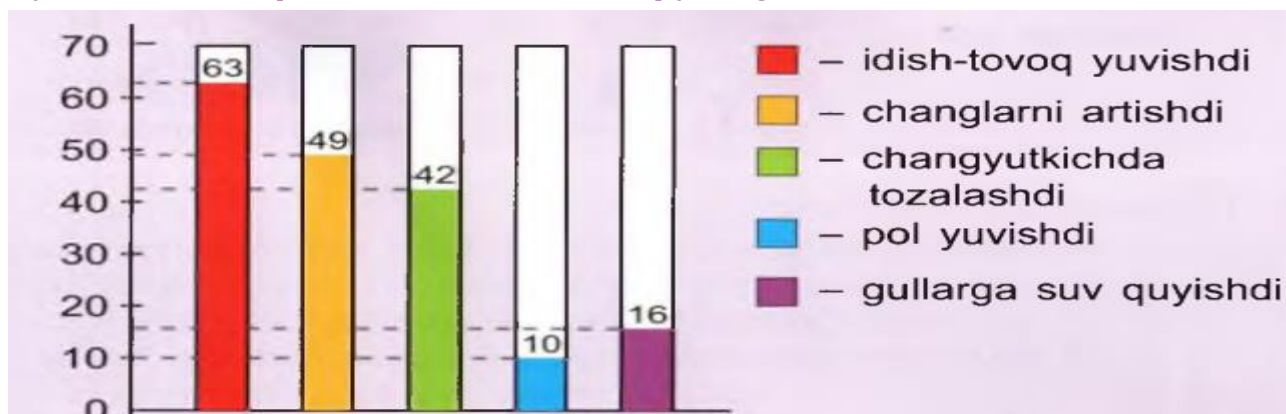
$$5 \cdot 9 + 4 \cdot 9$$

$$3 \cdot 8 + 2 \cdot 8$$

$$4 \cdot 6 + 5 \cdot 6$$

$$7 \cdot 2 + 8 \cdot 2$$

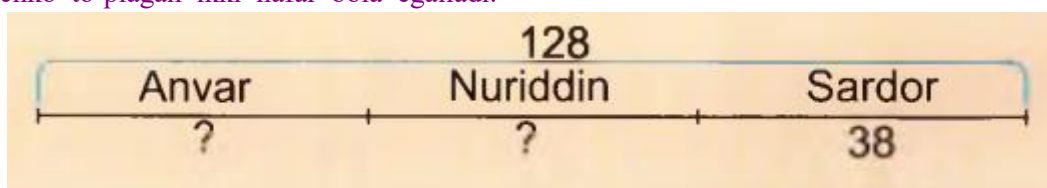
4. Ikkita sinf o'quvchilari o'zlarining hafta davomida qilgan xayri ishlari ro'yxatini tuzishdi. Shu ro'yxat bo'yicha ikkala sinf o'quvchilari 63 marta idish-tovoq yuvishgan.

O'quvchilar ko'proq qaysi ishni bajarishgan?

Qaysi ishni kamroq bajarishgan?

5. Sxema bo'yicha masala tuzing. Sinfda xayri ishlar tanlovi o'tkazildi. Birinchi o'rinni teng miqdorda ochko to'plagan ikki nafar bola egalladi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Bir yashikda 5 kilogramm bodring va 4 kilogramm pomidor bor. Oltita yashikda jami necha kilogramm sabzavot bo'ladi?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Taqsimot xossasi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarini o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini

oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
qishki o'yinlar.

Taqsimot qonuni.

1. Topshiriqlarni bajaring.

a) Javoblari 25, 81, 72 sonlari bo'ladigan ko'paytirishga doir misollar o'ylab toping.

b) 684, 501, 1000 sonlaridagi yuzliklar miqdorini ayting.

d) 204, 500, 210 sonlaridagi bo'sh xonalarni ayting.

2. Ifodalardagi xatolarni tuzating.

a) 3 va 6 sonlari yig'indisini 5 ga ko'paytirish.

$$3 + 6 \cdot 5$$

b) 3 va 6 sonlari ko'paytmasini 3 va 5 sonlari ko'paytmasiga ko'paytirish.

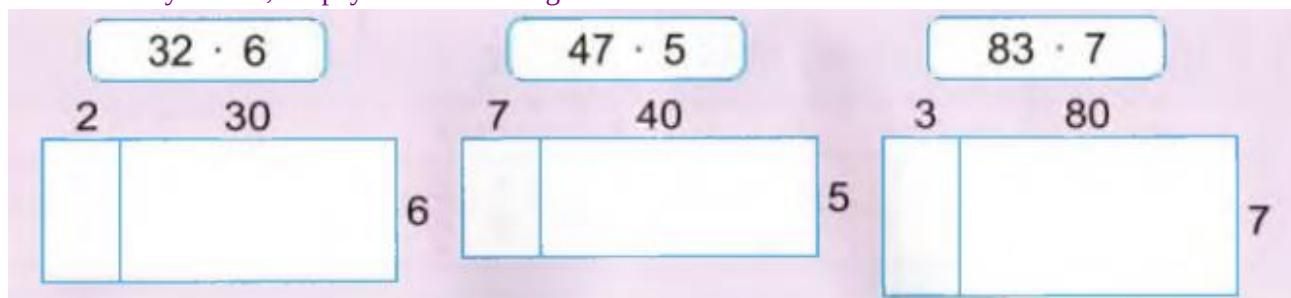
$$(3 + 6) \cdot 5$$

d) 6 sonini 5 va 3 sonlari ayirmasiga bo'lish.

$$6 : (5 + 3)$$

3. To'rtta ikkinchi sinf o'quvchilari muz ustida sirkka tashrif buyurishdi. Har bir sinfdan 5 nafardan o'g'il bola va shunchadan qiz bola taklif etilgan. Muz ustida sirkka jami necha nafar o'quvchi tashrif buyurgan? Masalani ikkita usul bilan yeching.

4. Rasmdan foydalanib, ko'paytmani hisoblang.

a) 245 cm = m cm = dm cm

341 cm 854 cm 916 cm 228 cm

b) 46 dm = m cm = dm = dm cm

38 dm 15 dm 43 dm 81 dm

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Jadval bo'yicha masala tuzing. Ifoda yozing

	Bir jamoadagi ishtirokchilar soni	Jamoalar soni	Jami ishtirokchilar
	20	5	?
	?	2	40
	9	?	72

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ikki xonali sonni ko'paytirish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

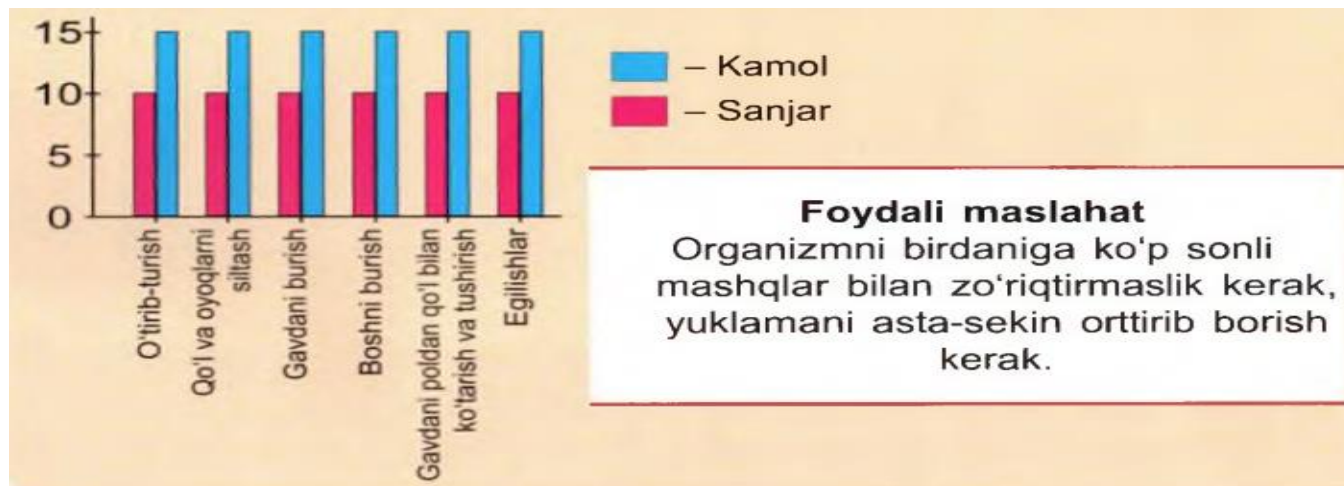
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
sog'lom turmush tarzi.

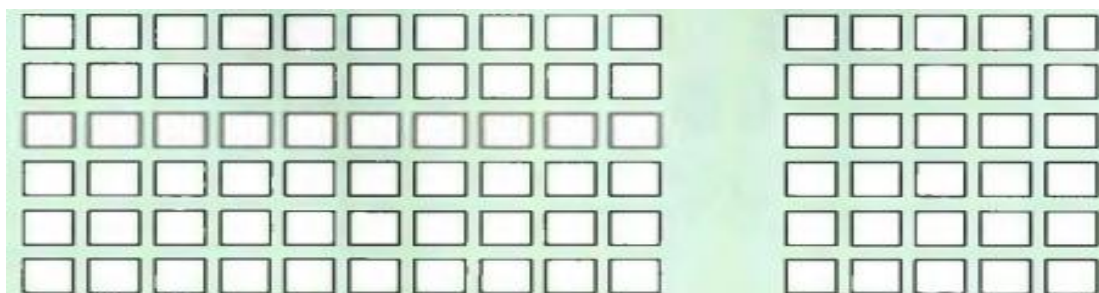
Taqsimot qonuni.

1. Sanjar bilan Kamol ertalab 6 turdagi mashqlardan iborat sport mashg'ulotlarini bajaradilar. Ularning har biridan Sanjar 10 tadan, Kamol esa 15 tadan harakatlarni bajaradi. Bolalardan qaysi biri ko'proq harakatlarni bajaradi. Matematik amallarni bajarmagan holda savolga qanday javob berish mumkin?

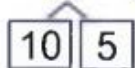

2. Akmalning kundalik mashg'ulotlaridagi 7 ta mashq qo'llarga va 8 ta mashq mushaklarga tegishli. Agar har bir mashqqa 3 minut sarflansa, mashg'ulot qancha vaqt davom etadi?
3. To'g'ri to'rtburchakning AC bo'yi 10 cm ga teng. Uning eni 4 cm. Shu to'g'ri to'rtburchakni yasang. Uning yuzini toping.
4. 15 ni 6 ga qanday ko'paytirish mumkin

Ikki xonali sonni bir xonali songa ko'paytirish uchun ko'paytirishning taqsimot qonunidan foydalanish mumkin:

$$15 \cdot 6 = (10 + 5) \cdot 6 = 10 \cdot 6 + 5 \cdot 6 = 60 + 30 = 90$$

5. Zanjirdagi qonuniyatni aniqlang. Navbatdagi soat qanday vaqtni ko'rsatadi?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Stomatologlar maktab o'quvchilari bilan uchrashdilar va tishlarning salomatligi haqida shuhbat o'tkazdilar. Shundan keyin

o'quvchilarga har birida bir tyubik tish pastasi va uchtdan tish cho'tkasi bolgan jamlanma sovg'a qildilar. Agar sinfda 32 nafar o'quvchi bo'lsa, stomatologlar o'quvchilarga hammasi bo'lib nechta tish cho'tkasi sovg'a qilishgan?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Ikki xonali sonni ko'paytirish

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

2. Bog'ga ekish uchun gullar keltirildi: 3 yashik lola, 4 yashik moychechak va 2 yashik atirgul. Agar har bir yashikdagi gullar 45 tani tashkil etsa, hammasi bo'lib nechta gul keltirilgan?

3. Amallarni bajaring.

$$45 \text{ dm} \cdot 5$$

$$23 \text{ kg} \cdot 8$$

$$24 \text{ h} \cdot 6$$

$$64 \text{ cm} \cdot 4$$

$$54 \text{ l} \cdot 7$$

$$15 \text{ mm} \cdot 9$$

$$13 \cdot 8 \text{ m}$$

$$42 \cdot 8 \text{ l}$$

$$56 \cdot 7 \text{ h}$$

4. To'g'ri to'rtburchaklarning tomonlarini o'lchang va ularning yuzini toping.

5. Hisoblang.

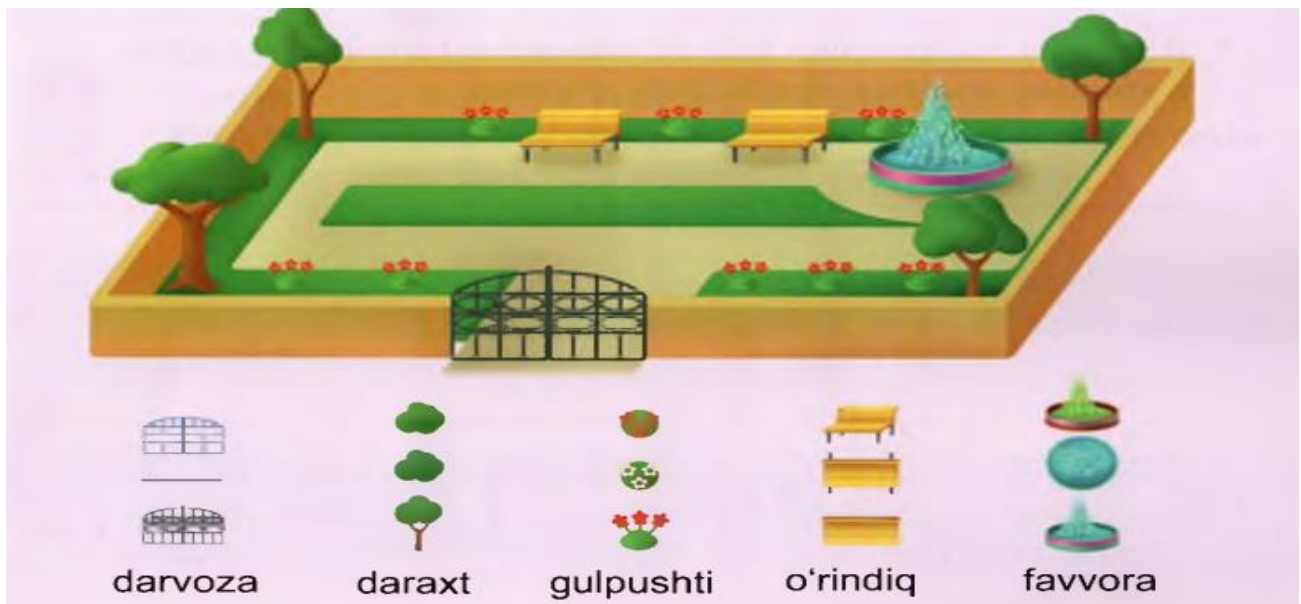
$$3 \cdot 46$$

$$62 \cdot 5$$

$$4 \cdot 92$$

$$74 \cdot 5$$

6. Istirohat bog'i sxemasini tuzing. Istirohat bog'i yuqoridan qanday ko'rinadi. Berilgan belgilardan foydalaning. Siz qaysi belgilarni tanlaysiz?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Istirohat bog'i xodimlari qishda qushlarni boqishadi. Buning uchun ular bir kunga 2 kilogramm don sotib olishadi. Bir haftada necha kilogramm don kerak bo'ladi? Bir oyga-chi? Butun qish mavsumi uchun-chi?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Hajmli shakllar

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalari va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

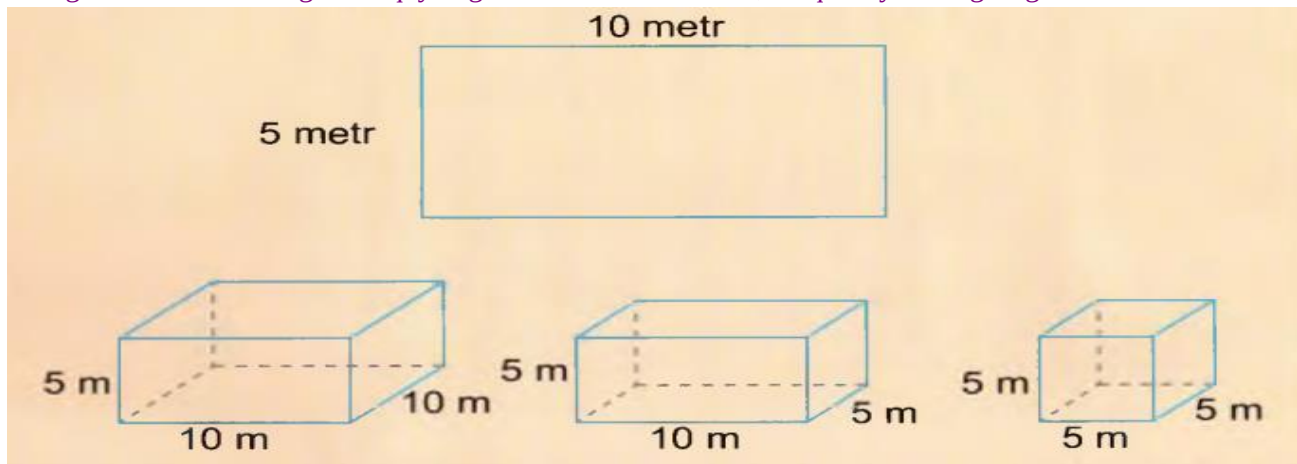
III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
suv muolajasi.

Hajm, sirt.

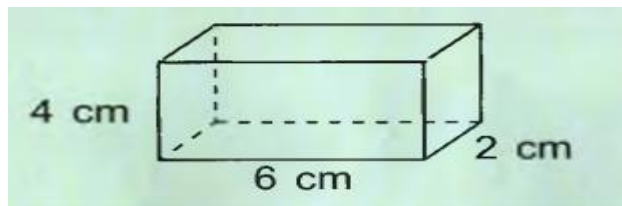

1. Agar suv havzasining tubi quyidagicha ko'rinishda bo'lsa, u qanday shaklga ega bo'lishi mumkin:

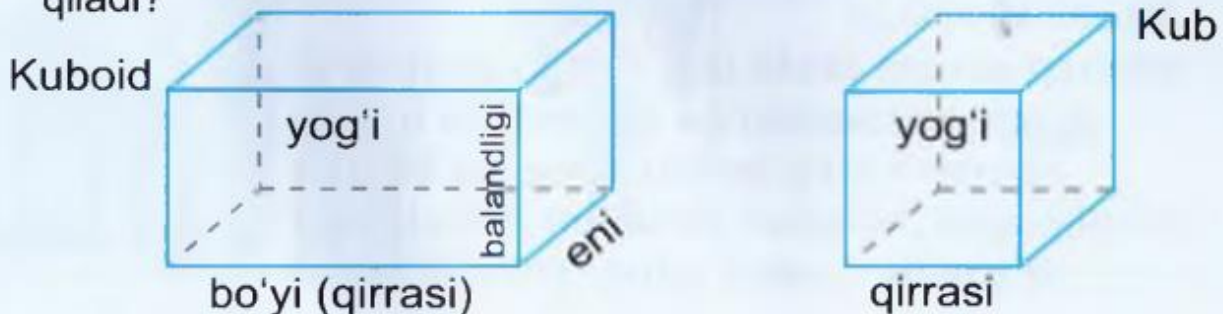

Bu shakllar qanday ataladi?

2. Daftaringizga usbu shaklning uchta turli yoqlarini chizing. Qanday shakllar hosil bo'ldi?

3. Kuboid bilan kub nimasi bilan o'xshash va nimasi bilan farq qiladi?

Yoqlar – bu hajmli shakldagi bir-biri bilan o'zaro bog'langan yassi shakllar. Qirralar – bu hajmli shaklda yoqlarni tutashtiruvchi kesmalar.

4. Kuboidning yoqlari nimaga o'xshaydi? Ular nechta? Kubda-chi? Ularda qirralar nechta? Bu shakllarning teng yoqlarini va teng qirralarini ko'rsating.

5. Kuboid birinchi yog'ining yuzi 24 kvadrat detsimetrga teng, ikkinchi yog'i birinchi yog'idan 2 marta katta, uchinchi yog'i ikkinchi yog'idan 30 dm² kichik. Uchinchi yog'ining yuzini toping.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: To'g'ri burchakli parallelepipedning bo'yi 5 santimetrga, eni 4 santimetrga, balandligi esa 2 santimetrga teng. Har bir yoqning yuzini va hamma yoqlar yuzlarining yig'indisini (to'la sirtining yuzini) toping.

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Shakllarning hajmi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

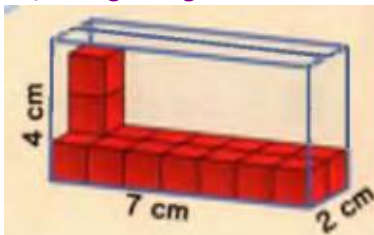

2. Do'konga har birida 3 litrdan bo'lgan 25 banka olma sharbati va har birida 2 litrdan bo'lgan 12 banka nok sharbati keltirildi. Ichimliklarning umumiy hajmini toping.
3. Qutining bo'yi 12 santimetr, eni 4 santimetr, balandligi esa 2 santimetr. Shunday qutiga tomoni 1 santimetr bo'lgan o'yin kubiklaridan nechta sig'adi?
4. Usta muz kubiklaridan shakl yasadi. Buning uchun unga nechta muz kubigi kerak bo'lgan

Shaklning hajmi – bu shakl fazoda qancha o'rinni egallashini ko'rsatuvchi kattalik. Hajmni aniqlash uchun o'lchovlardan foydalanish mumkin, masalan, suyuqlikning hajmi, odatda, litrlar bilan o'lchanadi.

5. Qutining tubiga nechta kubik sig'adi?

7 ni 2 ga ko'paytirib qanday kattalikni aniqlash mumkin? Bu qutida bunday qatlamlar nechta? Qutiga hammasi bo'lib nechta kubik sig'adi? Demak, qutining hajmi ... ni tashkil etadi.

6. Bitta cho'pning o'rnini shunday almashtiringki, natijada to'g'ri tenglik hosil bo'lsin.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Sharbat qutisining tubi tomoni 7 santimetrga teng kvadratdan iborat, balandligi esa 20 santimetrga teng. Qutining hajmini toping.

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Aylana va doira

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish;

o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish;

o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish;

kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish;

o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziqqa olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

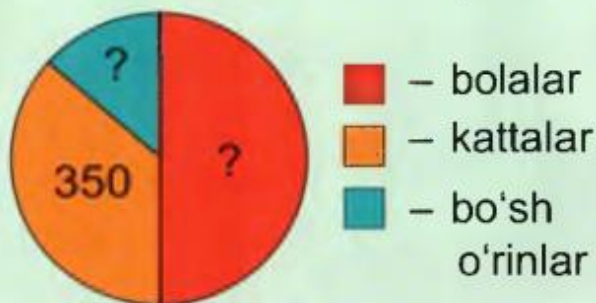
Yondosh mavzu:
sirk.

Radius,
aylana, doira.

1. Sirkda 1000 ta o'rin bor. Uning yarmini bolalar egallashdi, 350 orinni kattalar band qilishdi. Nechta orin bo'sh qoldi?

Masalaga doir diagramma qanday shaklda tasvirlangan?

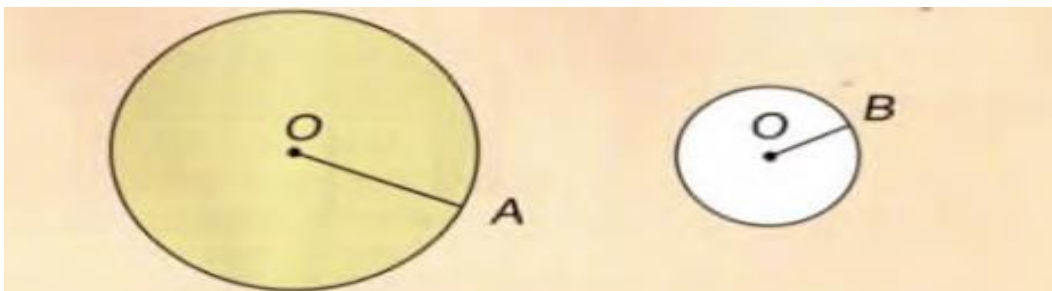

2. Daftaringizga O nuqtani qo'ying. Bu nuqtadan 3 santimetr masofani belgilang va B nuqtani qo'ying. Doira chizish uchun sizga sirkul kerak bo'ladi. Sirkulning ignali oyoqchasini O nuqtaga, ikkinchi oyoqchasini esa B nuqtaga qo'ying. Sirkulning ignali oyoqchasini siljitmagan holda sirkul qalamini O nuqta atrofida aylantiring. Hosil bo'lgan shakl aylana deb ataladi. Aylana uning ichki qismi bilan birga doira deb ataladi.

O nuqta – aylananing markazi.
OA kesma – aylananing radiusi.
BC kesma – aylananing diametri.

3. Sirk arenasining diametri 12 metr. Arena markaziga savatcha qo'yilgan, arena chetlari bo'ylab maymun yugurmoqda va shu savatchaga koptok otmoqda. Koptok savatchagacha necha metr masofani uchib o'tadi?

4. Doiraning radiusini o'lchang. Uni 1 santimetrga qisqartiring va daftaringizga yangi doirani chizing.

5. Jadval bo'yicha ifoda tuzing va masalani yeching.

Bor edi	Sotib olindi		Bo'ldi
120 dona buyum	25 donadan 2 quti	30 donadan 8 quti	35 dona
			?

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Sirkda namoyishlar 70 minut davom etadi. Ulardan 10 minuti masxarabozlar chiqishiga va shuncha vaqt fokuschilar chiqishiga ajratilgan. Fokuschilar 7 minut, akrobatlar esa 11 minut chiqish qilishadi. Qolgan vaqt sakkizta o'rgatilgan hayvonlar bilan chiqishlarga baravardan taqsimlangan. Bitta o'rgatilgan hayvonlar bilan chiqishga necha minut ajratilgan?

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Aylana va doira

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildiradi olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini

oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Rassom palitrasiga diqqat bilan qarang.

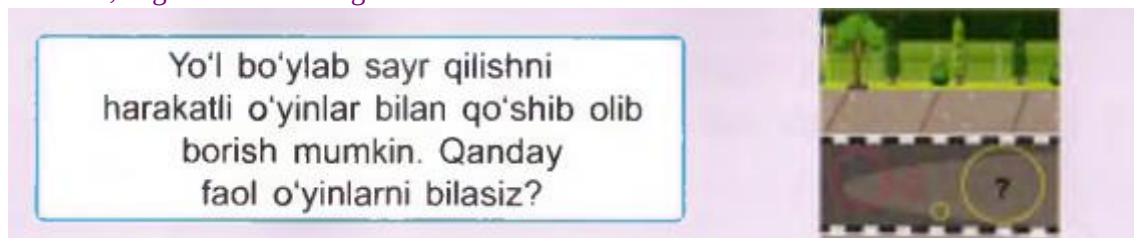

Palitra – rassomning ish anjomi. Rassom unda yangi rang hosil qilish uchun turli rangdagi bo'yoqlarni aralashtirishi mumkin.

Har bir rang yacheykasining diametrini taqqoslang. Nimani payqadingiz?

2. Ifodalarni yozing.

- a) Diametri a santimetrغا teng bo'lgan aylananing radiusini toping.
 - b) Radiusi d detsimetrغا teng bo'lgan aylananing diametrini toping.
 - d) Tomoni κ millimetrغا teng bo'lgan kvadratning perimetrini toping.
 - e) Tomonlari m va n metr bo'lgan to'g'ri to'rtburchakning perimetri nimaga teng?
 - f) Bo'yi f santimetr, eni g santimetr, balandligi esa h santimetr bo'lgan kuboidning hajmi nimaga teng?
3. O'quvchilar matematika darsida "Doiralarni toping" o'yinini o'ynashdi. Birinchi jamoa 18 ta dumaloq predmet topdi. Bu ikkinchi jamoa topganidan 2 ta predmet kam va uchinchi jamoa topganidan 2 marta ko'p. O'quvchilar jami nechta predmet topganlar? Siz ham atrofingizdan doirani qidirib topishga harakat qilib ko'ring.
4. Qizlar asfaltga bo'r bilan doiralar chizishdi va ularning diametrlarini o'lchashdi. Agar yo'lning kengligi 3 metr bo'lsa, eng katta doiraning radiusi 2 metr bo'lishi mumkinmi?

5. Radiusi 3 santimetr bo'lgan aylana chizing. Aylana ichiga A va B nuqtalarni shunday qo'yingki, bu nuqtalarni tutashtiruvchi kesma uzunligi 5 santimetrغا teng bo'lsin.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Amaliy ish Markazi O nuqtada bo'lgan 2 santimetr radiusli aylana chizing. O nuqtadan 3 cm masofada B nuqta qo'ying. Markazi 6 nuqtada bo'lgan aylana chizing. B nuqtadan 4 santimetrli kesma ajrating, C nuqtani qo'ying va markazi shu nuqtada bo'lgan yangi aylana chizing. Qonuniyatni aniqlang va barcha aylanalarning radiuslari bir xil ekanini va kesmalarni bitta to'g'ri chiziq bo'ylab chizish kerakligini bilgan holda yana ikkita aylana chizing

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: 9-nazorat ishi

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarning ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;
so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;
fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;
matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;
matematik qoidalarini ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildira olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;
murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;
o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1-bo'lim. Hisoblash

1. Misollarni yeching:

a) $72 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$

b) $95 - 47 = \underline{\hspace{2cm}}$

c) $63 + 36 = \underline{\hspace{2cm}}$

d) $100 - 65 = \underline{\hspace{2cm}}$

2-bo'lim. Sonlar va tartib

2. Sonlarni kichikdan kattaga tartiblang:

23, 8, 31, 16 $\rightarrow \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}$

3. To'g'ri javobni belgilang:
a) Qaysi son katta? **57 yoki 75?** → ____
b) 88 dan 9 ni ayirsak nechchi bo'ladi? → ____

3-bo'lim. Vaqt va pul

4. Soatni belgilang:
Agar hozir **12:00** bo'lsa, 3 soat keyin — **___:00**
5. Do'korda:
- Qalam = 7 so'm
 - Daftar = 15 so'm
- Siz bir dona qalam va bir dona daftar oldingiz.
Jami qancha so'm to'laysiz? → ____

4-bo'lim. Geometrik shakllar

6. Chiziqli shakllarni toping:
- Kvadrat — ____
 - To'g'ri burchakli uchburchak — ____
 - Doira — ____
7. Kvadratning har bir tomoni 8 sm.
Perimetrini toping: ____ sm

5-bo'lim. Masalalar

8. Masalani yeching:
Maktabda 78 ta kitob bor edi. 34 tasi ishlatilgan.
Nechta kitob qoldi? → ____
9. Masala:
Aziz 86 ta shokoladga ega edi. U 42 tasini do'konda sotdi.
Nechta shokolad qoldi? → ____

6-bo'lim. Qo'shimcha topshiriqlar

10. $55 + \underline{\hspace{1cm}} = 100 \rightarrow \underline{\hspace{1cm}}$
11. $100 - \underline{\hspace{1cm}} = 68 \rightarrow \underline{\hspace{1cm}}$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Amaliy ish Markazi O nuqtada bo'lgan 2 santimetr radiusli aylana chizing. O nuqtadan 3 cm masofada B nuqta qo'ying. Markazi 6 nuqtada bo'lgan aylana chizing. B nuqtadan 4 santimetrlig kisma ajrating, C nuqtani qo'ying va markazi shu nuqtada bo'lgan yangi aylana chizing. Qonuniyatni aniqlang va barcha aylanalarning radiuslari bir xil ekanini va kesmalarni bitta to'g'ri chiziq bo'ylab chizish kerakligini bilgan holda yana ikkita aylana chizing

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

34- dars Xatolar ustida ishlash

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Takrorlash

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

o'qituvchi bilan birgalikda o'quv masalasini (maqsadini) topa olish, ifodalay olish va qismlarga ajrata olish; o'quv faoliyat natijasini tahlil qila olish, yo'l qo'yilgan xato va noaniqliklarni topa olish, ularni tuzata olish; o'qituvchi bilan birgalikda olingan natijalarni boshqalar foydalanishi uchun oson ko'rinishda taqdim eta olish; kundalik vaziyatlarda mavjud bilim va ko'nikmalarni qo'llay olish; o'qish va yangi bilimlarni egallashga qiziq olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish; murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish; o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

Yondosh mavzu:
huzur baxsh etuvchi ish.

Masalalar, sxemalar.

1. "Rassom" kasbi.

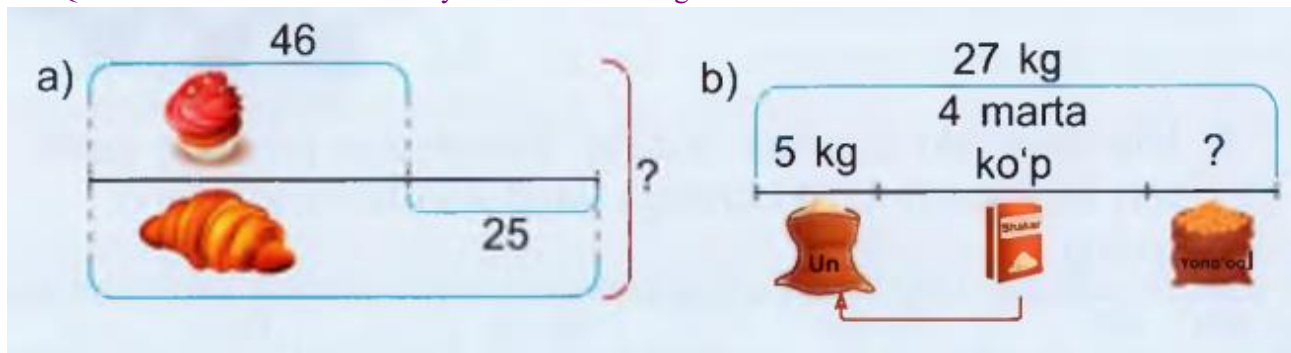
a) 948, 204, 35 sonlarini grafik ko'rinishda tasvirlang.

b) Masalaga sxema chizing.

Ikkinchi sinflarning 75 nafar o'quvchisi ijodiy to'garakda shug'ullanadi. Ulardan 48 nafari tasviriy san'at, 15 nafari teatr to'garagida, qolganlari kulolchilik to'garagida shug'ullanadi.

Masalaga savol qo'ying va uni yeching.

2. "Qandolatchi" kasbi. Sxema bo'yicha masala tuzing.

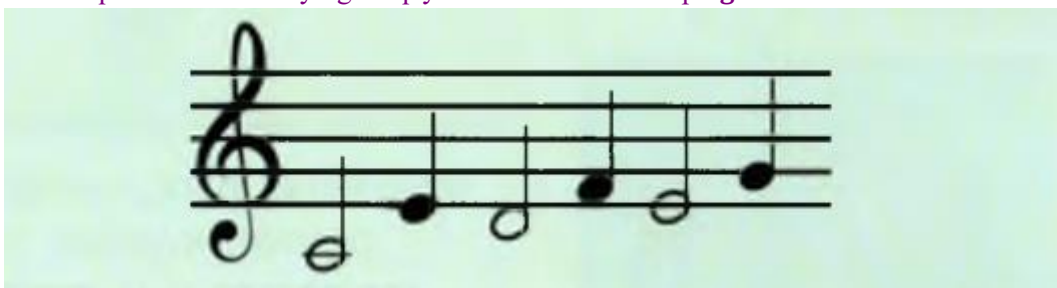

3. "Ekskursovod" kasbi. Muzey ekskursovodlari yil davomida bajarilgan ishlar haqida hisobot tayyorlashdi. Ular tomonidan o'tkazilgan ekskursiyalar sonini taqqoslang.

Bu barcha sonlarni o'sish tartibida joylashtiring.

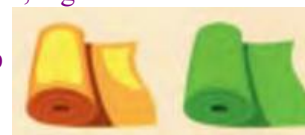
5. "Musiqachi" kasbi. Keyingisi qaysi nota bo'lishini toping.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Masalani yeching. Tikuvchining 38 metr yashil va 26 metr sariq matosi bor. U barcha matolardan 8 ta choyshab tikdi. Har bir choyshabga necha metr mato ketgan?

O'IBDO':

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Takrorlash

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

matematikaga oid atamalarining ma'nosini tushunib to'g'ri o'qiy olish;

so'z va gaplarni bog'lagan holda o'z fikrini aniq va ravshan ifodalay olish;

fikrni mantiqiy izchillikda ifodalay olish;

matematik matn ma'nosini qayta so'zlab bera olish;

matematik qoidalarni ifodali ayta olish.

matematikaga oid audiomatn, videotasvirlarni tinglab tushuna olish va tegishli munosabat bildira olish.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

tavsiya etilgan manbalardan axborotni izlab topa olish, zarur bo'lsa uni boshqa ko'rinishlarga (matn, jadval, sxema va h.k.) o'tkaza olish;

diagrammalar, jadvallar, chizmalar ko'rinishida berilgan statistic ma'lumotlarga asoslanib turli obyekt va hodisalarni taqqoslay olish;

statistik ma'lumotlarning ko'rinishlarning bir turdan boshqa ko'rinishga o'tkaza olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Har bir jamoa bog'dagi daraxtlardan nechta narsa topgan? Jamoalar hammasi bo'lib nechta narsa topganlar?

	Narsalar soni	Daraxtlar soni
1- jamoa	23	3
2- jamoa	41	2
3- jamoa	33	2

Intellectual park – rivojlantiruvchi
o'yinlar: kvestlar, mantiqiy
topishmoqlar o'ynash mumkin
bo'lgan joy.

2. Qonuniyatni aniqlang va sonli nurda qanday son oxirgi bo'linmaga mos kelishini ayting.

3. Hisoblamasdan eng katta qiymatga ega bo'lgan ifodani toping.

$$30 \cdot 10$$

$$14 + 5$$

$$29 - 12$$

$$30 \cdot 100$$

$$140 + 5$$

$$290 - 12$$

$$100 \cdot (40 + 40)$$

$$140 \cdot 5$$

$$290 - 120$$

4. Ifodalar tuzing.

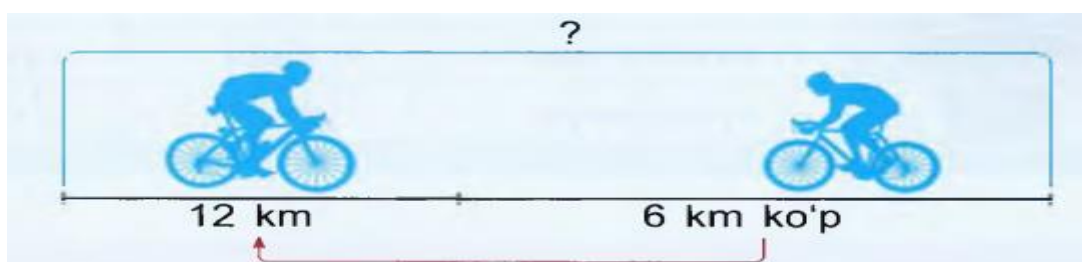
a) "Sport" do'konida bir kunda a ta tovar sotildi. Agar kun oxiriga kelib do'konda b ta tovar qolgan bo'lsa, do'konda qancha tovar bo'lgan?

b) Krossovkalar narxi sport kastumlari narxidan ikki marta arzon. Agar sport kastumi k so'm tursa, krossovka qancha turadi.

d) Do'konda l ta halqa, m ta sakragich va n ta koptok sotildi. Ularning umumiy miqdori qancha?

e) Bitta koptokning narxi f so'm. Shunday 6 ta koptok uchun qancha pul to'lash kerak bo'ladi?

5. Sxema bo'yicha masala tuzing

6. O'ylab ko'ring.

$$\text{🚗} + \text{🚗} = 16$$

$$\text{🚗} = ?$$

$$\text{🚗} + \text{🚗} + \text{🚗} = 66$$

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Hisoblang.

$$42 \cdot 5$$

$$4 \cdot 18$$

$$34 \cdot 7$$

$$2 \cdot 92$$

$$12 \cdot 9$$

$$6 \cdot 15$$

$$63 \cdot 3$$

$$7 \cdot 45$$

O'IBDO': _____
(imzo) (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Takrorlash

Darsning maqsadi:

a) ta'limiy maqsad- o'quvchilarga ko'paytirish usullarini o'rgatish, katta sonlar va yirik kattaliklar bilan ishlashni, juda kattadan to juda kichikkacha bo'lgan narsalarning uzunliklarini o'lchashni, yangi geometrik shakllardan aylana, doiralarni va ularning xossalarni o'rgatish.

b) tarbiyaviy maqsad- o'quvchilarda ahil jamoa bo'lib ishlash malakasini tarkib toptirish, miqdorlarni to'g'ri aniqlash ko'nikmasini shakllantirish, hozirjavoblik, topqirlik fazilatlarini tarbiyalash.

d) rivojlantiruvchi maqsad- o'quvchilarni mustaqil fikrlashga undash, tog'ri va aniq hisoblash malakasini rivojlantirish, matematik topshiriqlarni bajarish orqali o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

atrofdagilar bilan o'zaro muloqot chog'ida odob-axloq qoidalariga rioya qila olish va guruhda ishlay olish; muammo va tushunmovchiliklar ro'y bergan paytlarda o'zini tutishi to'g'risida to'g'ri qaror qabul qila olish.

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

jamoat joylaridagi odob-axloq qoidalari va an'analarni o'zlashtirish.

sodda kundalik hodisalarni matematik tilda ifodalash usullaridan foydalana olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy rejalarni tuza olish;

murakkab bo'lmagan hisoblashlarda hisoblash vositalardan va tayyor kompyuter dasturlaridan foydalana olish;

o'rganilgan matematik usullardan kundalik vaziyatlarda mehnatni yengillashtirish, mehnat unumdorligini oshirish, qulay shart-sharoitga olib kelish maqsadida foydalana olish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi.

Dars usuli: suhbat, tushuntirish, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, savol-javob, kichik guruhlarda ishlash.

Dars jihozi: mavzuga oid rasmlar, tarqatma materiallar, testlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalar.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxiridada e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O'tilgan mavzuni mustahkamlash. o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o'tkazilib no'to'g'ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko'rsatma beriladi..

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Nimani nima bilan tutashtirish kerakligini toping.

	litr	hajm	l
	metr	massa	m ²
	kub metr	yuz	kg
	kvadrat metr	hajm	m ³
	kilogramm	uzunlik	m

2. Jadval bo'yicha masala tuzing

	1 ta kastum uchun mato	Kastumlar soni	Jami mato
	3 m	32	?
	5 m	?	500 m
	?	7	420 m

3. Taqqoslang.

25 m 240 dm
500 m 1 km

34 kg 8 kg · 4
500 m · 2 1 km

4. Masalalarni yeching. Ularning farqlarini toping.

- a) Oromgohda 20 kishi beshta chodirga baravardan joylashishdi. Bitta chodirga necha kishi joylashgan?
b) Oromgohda 20 kishi har birida 5 kishidan qilib chodirlarga joylashishdi. Necha chodir kerak bo'lgan?
5. Bo'yi 15 ta, eni esa 7 ta daftar katakchasiga teng bo'lgan to'g'ri to'rtburchak chizing. Ko'paytirish jadvalida bor bo'lgan sonli katakchalarni bo'yang. Sizda nima hosil bo'ldi?

1	7	13	82	17	61	11	19	22	23	26	29	41	43	52
52	58	71	63	1	34	31	13	37	19	11	72	1	7	23
91	74	56	18	19	37	46	59	67	75	82	12	9	11	13
52	6	24	49	81	45	14	16	20	25	42	10	64	36	17
23	41	15	21	37	19	44	46	23	13	47	4	40	73	49
13	29	37	27	11	7	1	13	29	17	51	8	94	84	47
31	33	34	37	51	13	23	51	52	53	57	61	53	37	1

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o'tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o'tkazish orqali bilimlarini mustahkamlash.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: Gimnastikachi qiz uzunligi 6 metr bo'lgan to'sin ustida mashq bajarmoqda. Agar bir marta halqa qilib aylanishga 150 smtimetr talab etilsa va har bir aylanishdan keyin orqaga 50 santimetr tislanish kerak bo'lsa, u to'sinda necha marta halqa qilib aylana oladi?

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

38- dars Yakuniy nazorat ishi

39- dars Xatolar ustida ishlash

40- dars Takrorlash